

1994

1994

Kovačič Dimitrij: Protest zaradi neresnic. Sobotna priloga Dela, Ljubljana, 18.2.1994.

Štamcar Đ. Miha, Sever Jani, Videmšek Boštjan: Mreža brez Metelkove. Mladina, Ljubljana, februar / 1994.

"Frka" na Metelkovi. 2.3.1994.

Zlobec Marijan: Bo muzej na Metelkovi?. Delo, Ljubljana, 3.3.1994.

Štrukelj Brane: Proračun, demokracija in Metelkova. Delo, Ljubljana, 3.3.1994.

I.B.: "Metelkovci" imajo težave tudi kar sami s seboj. Delo, Ljubljana, 12.3.1994.

Murko Eva (pisma bralcev): Podpora mestni vladi v Ljubljani. Delo, 12.3.1994.

Kovačič Dimitrij: Še: Proračun, demokracija in Metelkova. Delo, Ljubljana, 16.3.1994.

Meglič Andrej, Žitnik Igor: Bo muzej na Metelkovi? Sobotna priloga Dela, 1994.

Furlan Mojca: Mrežina ovadba zavržena. Dnevnik, Ljubljana, 13.6.1994.

H. Vogrič Sonja: Rušimo, kaj nam pa morejo!. Dnevnik, Ljubljana, 15.6.1994.

Karneža Biserka: MzM se mora izseliti. Slovenec, Ljubljana, 18.6.1994.

Đ. Štamcar Miha, Sever Jani: Selektivno razdejanje...1. Mladina, Ljubljana, julij /1994.

Hren Marko: Gospod Kovačič! Mladina, julij / 1994.

B.K.: Sosedje Metelkove ogroženi. Slovenec, Ljubljana, 5.8.1994.

Karneža Biserka: Svoboda proti svobodi drugih ljudi. Slovenec, 5.8.1994.

Žolnir Nevenka: Mavrica sije, nesnaga bije. Slovenec, Ljubljana, 11.8.1994.

Iampret Tadeja: Mavričarji pospravite nesnago! Dnevnik, Ljubljana, 12.8.1994.

Biščak Jože: (R)evolucija pacifizma v militarizem. Delo, Ljubljana, 8.10.1994.

Đ. Štamcar Miha, Sever Jani: Novice z Metelkove. Mladina, Ljubljana, oktober/1994.

Plavec Ladislav: Po volitvah vlada narodne enotnosti? Sobotna priloga Dela, Ljubljana, 10.12.1994.

I.M.: V požaru na Metelkovi eden mrtev. Slovenec, Ljubljana, 12.12.1994.

K.D.: Umrl v požaru, ki je izbruhnil na Metelkovi. Delo, Ljubljana, 12.12.1994.

A.Ž.: Umrl zaradi zastrupitve z ogljikovim monoksidom. 11.12.1994.

Vipotnik Miča: Opomin iz Metelkove ulice. Dnevnik, Ljubljana, 12.12.1994.

Karneža Biserka: Quo vadis, Metelkova? Slovenec, Ljubljana, 1994.

MMR

PELO 18.10.91

PISMA BRALCEV

Protest zaradi neresnic

V sobotnem Utrupu na TV Slovenija, dne 12. februarja je novinarka Barbara Zrnšek poročala med drugim tudi o dogodkih v Ljubljani. Pri tem jeavedla vrsto neresničnih podatkov, na podlagi katerih je bil njena komentar popolnoma zavajajoč. Če je novinarka to napravila oame-oma, potem ne bi smela biti biti zaposlena na osrednji slovenski televiziji, pač pa naj jo zapusti politična stranka za opravljanje politične propagande. Če pa je za lažne podatke neke slišala, naj jo uredništvo pouči, da je treba vsak podatek preveriti in ga potem objaviti.

Pa preidimo k dejstvom.

1. KUD France Prešeren je bil septembra 1993 kot član Mreže za Metelkovo udeležen pri nasilnem vdoru in zasedbi vojašnice. Ki je lasi Mesta Ljubljane. O osilno zasedbo predstavlja kaznivo dejanje. Tudi javno se je KUD na takratno dejanje odzval in zasedbo podprl, torej podprl je kaznivo dejanje.

Izgovor za takratno zasedbo, ki pa se tebe v zadnjem času stalno ponavlja, češ da so z zasedbo preprečili nezakonito rušenje (je) neresnica. Po sedaj veljavnih prostorskih dokumentih so ti objekti

dejansko predvideni za rušenje, tako da morebitno rušenje ne bi bilo protizakonito, temveč bi pomenilo izvrševanje veljavnih dokumentov. Vendar pa kljub temu vsak svet, čeprav bi bil kot lastnik upravičen to storiti, ni izvajal nobenih rušenj. V resnici ne gre za rušenje, pač pa za poškodbe na posameznih objektih, ki so jih morda povzročili sami člani Mreže, zato da bi bilo opravičilo za zasedbo.

Hkrati ko je novinarka namerila čas za predstavitev nedovoljenega in neprijavljenega javnega shoda KUD pred Magistratom, ni v isti oddaji Utrup niti omenila kulturnega škandalja v zvezi z Mladiko, ko je državna birokracija preprečila Slovenskemu etnografskemu muzeju prevzem objekta, do katerega ima na podlagi sklenjene pogodbe z državnim ministrstvom vso formalno pravico.

2. Ob poročanju s parlamentarne preiskovalne komisije je novinarka omenjala nepravilnost pri poslovanju mestnega izvršnega sveta, pri čemer ni uzhajala iz dejstev, pač pa iz nekaterih izjavaj posameznih članov komisije. Hkrati niti o drugih istih in sodijo. Gre le za usite člane komisije, ki jim je nekdanja partija vrnila neizbrisen pečat in tega ne morejo izbrisati niti vsa različ-

na imena strank, v katerih so sedaj.

S tem grobo zlorabljajo institut parlamentarne preiskave, v kateri naj bi se proučevalo verodostojno gradivo in ne časopisne čenče kot v našem primeru, kjer ni ustreznega gradiva. Takega gradiva pa je po tožilstvih precej o kar nekaj slovenskih občinah, vendar to za parlamentarno komisijo očitno ni zanimivo.

3. Novinarka je tudi neresnično poročala o porabi socialnega stanovanjskega fonda za nakup stanovanj, ki naj bi jih mestna vlada razdelila različnim funkcionarjem. Resnica pa je, da so bila sredstva za socialne stanovanje vedno porabljena za pravi namen. Žal pa so trenutno blokirana, zaradi česar je nakup novih stanovanj ustavljen. Blokado sredstev so povzročile ljubljanske občine, ki so prek sodišča izposlovale začasno odredbo o blokadi teh sredstev vse do pravomočnosti spora o lastništvu med Mestom Ljubljano in občinami. Če te blokade ne bi bilo, bi reševanje stanovanjskih stisk socialnih kategorij prebivalstva teklo nemoteno naprej, ne glede na bodoči izid spora o lastništvu med mestom in občinami. Tako pa so ljubljanske občine s tem zavrele socialno stanovanjsko politiko v Ljubljani.

Mesto Ljubljana razpolaga poleg tega tudi z določenim fondom stanovanj, namenjenim za potrebe pomembnih in perspektivnih ljudi, ki živijo v Ljubljani. V ta

namen po veljavnih kriterijih Mesto Ljubljana taka stanovanja tudi dodeljuje. Nikoli doslej v času sedanjega izvršnega sveta pa ni prišlo do porabe socialnega fonda za kadrovske potrebe in tudi ne obratno.

DIMITRIJ KOVAČIČ,
sekretar mestnega sekretariata
za občo upravo

V Leskovcu po angleško!

V Leskovcu se že leta nič ne dogaja ob slovenskem kulturnem prazniku (pa tudi sicer je precej veliko mrtvila). Letos so pa otroci razmesli po hišah vabila (sicer brez letnice, tako da vabilo nima »arhivske« vrednosti) in v večnamenskem prostoru osnovne šole v Leskovcu se je zbralo res veliko ljudi.

Pozdravni nagovor-govor je imel g. Danilo Siter, bolj povzetele govora prejšnji večer ge. Milene Zupančičeve na TV, a vseeno, dobro. Nastopili so učenci osnovne šole Leskovec, glasbene točke so izvajali učenci glasbene šole Krško, nastopil je tudi zborček predšolskih otrok (vrtec), zanimiv je bil nastop skupine z Urško in podvodnim možem (pohvala učiteljici), bili so recitatorji, na koncu pa tudi Leskovčki oktet. Kar bogat program!

Pred njimi, mesana, mladinski pevski zbor pod »vodstvom« g. D. Siterja z kitaro. Vse lepo in prav, samo na prireditvi, pripravljeni ob kulturnem prazniku, naj

Metelkova, mestna oblast in obramba

MREŽA BREZ METELKOVE

Mesto Ljubljana si lasti nekdanjo vojašnico JLA na Metelkovi, ki je po odločitvi republiške vlade in po sklepu skupščine mesta Ljubljana namenjena policiji ter Mreži za Metelkovo. Vlada mesta Ljubljana jo očitno, potem ko jo je - zdaj je to že jasno - sama začela rušiti, skuša brez kakršnekoli pravne podlage dobiti v last od ministrstva za obrambo, ki mu je že podarila več kot štiri milijone mark vreden učni center na Igu.

Objekti na Metelkovi v Ljubljani so bili objekti jugoslovanske vojske in so še vedno del premoženja, o katerem se bo odločalo pri delitveni bilanci, njihov pravni položaj pa naj bi urejala evropska konferenca o nasledstvu nekdanje države. Praviloma se ravno zato status objektov ne bi smel spreminjati do končne ureditve bilance. Vlada Republike Slovenije je objekte leta 1991 sicer prepustila v upravljanje ministrstvu za obrambo, vendar je aprila 1992 sklenila, da dve tretjini objektov vojašni-

ce na Metelkovi dobijo ministristvo za notranje zadeve oziroma ljubljanska policija, policijska zdravstvena služba, skupna uprava, muzej UNZ in policijska godba. Tretjina, konkretno severni del vojašnice, pa republiške vlade ni zanimala in je sklenila, da jo mesto lahko odkupi, ustrezno zamenja ali pa vzame v najem. Kasneje je republiška vlada severno tretjino vojašnice na Metelkovi namenila za projekt Mreža za Metelkovo, ki naj bi bil, kot so zapisali, »nov kulturni

ustvarjalni center Ljubljane z zanimivim programom«.

4. marca 1993 so se na 21. skupni seji zborov skupščine mesta Ljubljana zbrali poslanci in s sedemindesetimi glasovi za med drugim izglasovali naslednji sklep: »Skupščina mesta Ljubljane ocenjuje, da je območje bivše vojašnice JLA na Metelkovi pomembno za razvoj tega dela mesta, zato: predlaga vladi Republike Slovenije, da se za potrebe UNZ določi druga ustreznost lokacija, območje vojašnice na Metelkovi pa da na voljo za potrebne programe mesta Ljubljane (kulturni programi, mladiška mednarodna dejavnost, poslovno organizacijska dejavnost - pospeševalni center, terciarne dejavnosti).«

Mesto Ljubljana je vedelo za rušenje objektov na Metelkovi in za osebe, ki so objekte porušile. Še več, podatke je načrtno skrivalo pred kriminalisti.

To pa je že kaznivo dejanje.

Ministrstvo za notranje zadeve, ki je v prvi fazi dobilo v upravljanje večji del vojašnice, se zaradi sklepa ni nikoli pritoževalo, iz krogov, ki so mu blizu, pa smo izvedeli, da ministrstva ta lokacija nikoli ni pretirano zanimala;

predvsem zaradi težke dostopnosti v središču mesta, zaradi previsoke cene prenove in ker se Zavod za spomeniško varstvo ni strinjal s tem, da bi objekte v vojašnici porušili.

Darila iz predpogodbe Mreža za Metelkovo takih težav ni imela in ji je bilo ves čas do tega, da bi dobila svoj del vojašnice. Prav tako se je, kot se je izkazalo kasneje, za celotno vojašnico na Metelkovi ves čas zanimala mestna vlada. In tako je vlada, kljub že omenjenemu sklepu mestne skupščine, julija 1993 podpisala predpogodbo z obrambnim ministrstvom. V pogodbi sta mestna vlada in obrambno ministrstvo določila elemente pogodbe, s katero naj bi zamenjali parcelo in objekte v učnem centru na Igu (katerih lastnik je mesto) za vojašnico na Metelkovi (ki jo upravlja ministrstvo za obrambo). Pustimo ob strani, da gre le za predpogodbo, da pogodba še ni bila podpisana in da vojašnica na Metelkovi tako ali tako ni v lasti obrambnega ministrstva. Veliko bolj pomenljiv je zadnji, 8. člen predpogodbe, ki pravi: »Predpogodba je sklenjena, ko jo podpisata obe pogodbeni stranki. Z istim dnem preneha veljati pogodba, skle-

7
7.12.16
F. P. 15. 16

Manipulator

njena med mestom Ljubljana in Ministrstvom za obrambo Republike Slovenije, o najemu Centra za usposabljanje na Igu.» Čeprav mesto ni ničesar dobilo oziroma ničesar niti ne more dobiti od obrambnega ministrstva, mu je mirno poklonilo objekti na Igu in še nekatere manjše objekte v vrednosti, ki se do stotina natančno ujema z vrednostjo celotne vojašnice na Metelkovi, to pa je 299.848.977,00 tolarjev ali po lanskem julijemskem tečaju približno 4.500.000 nemških mark. Obrambno minist-

trstvo je z obljubo, da bo mestu odstopilo nekaj, kar ni njegovo, zaslužilo več kot štiri milijone mark. Za isti zmesek pa je mesto prikrajšalo ljubljanske meščane. Pogodba sicer še ni bila sklenjena, ker je bila očitno še predpogodba dovolj »dobro« napisana za »velik posel«, toda v 5. členu predpogodbe preberemo tudi stavek, ki zadevo vrača na področje veljavnosti sklepov mestne skupščine, saj pravi: »... pogodbeni stranki druga drugi dovoljujeta, da se za prejetje nepremičnine pričnejo izvajati vse potrebne aktivnosti za pridobitev prostorske, lokacijske in gradbene dokumentacije ter priprave zamlišča za graditev ter revitalizacijo objekta, vse v skladu z namembnostjo nepremičnin po dogovorih in sklepih mestne skupščine Ljubljana.«

Do lastništva po legalni poti Vsa stvar se ves čas vrti okoli tega, kdo naj bi bil lastnik vojašnice na Metelkovi. Lastnik nekdanje vojašnice seveda ni Mreža za Metelkovo, še manj pa na podlagi predpogodbe, o kateri smo govorili - mesto Ljubljana, prav tako ne obrambno ministristvo. Marko Hren, aktivist Mreže za Metelkovo, pravi: »Mesto Ljubljana, mesto z malo, ni in ne more biti navedeno v zemljiških knjigah kot lastnik, vendar ne Mreža ne kdorkoli drug v Ljubljani mestu ne odreka potencialnega lastništva. Nasprotno, kare na Metelkovi naj bo mestni. Pogodbeni stranki, mesto in obrambno ministristvo, pa bi morali v besedilu pogodbe, ki jo bosta sklenili na podlagi predpogodbe, opredeliti namembnost dela vojašnice na Metelkovi, ki je zaradi zasedbe sporen, tako da bi upoštevali dogovor oziroma sklep vlade Republike Slovenije z dne 3. 4. 1992, s katerim je bila tretjina vojašnice dodeljena Mreži za Metelkovo.«

Jasno je, da bo vojašnica na Metelkovi nekoč last mesta, vendar bo to moralo lastnik postati po legalni poti. Vlada Republike Slovenije bi morala objekt na Metelkovi dodeliti obrambnemu ministristvu. V pogodbi med ob-

rambnim ministristvom in ljubljansko vlado pa bi moral biti upoštevan sklep ljubljanske skupščine. V trenutku, ko bo lastnik objektov mesto samo, bo policija po nalogu mestne vlade morala Mrežo iz njenega dela vojašnice preprosto izgnati. Jože Košnik, policijski inšpektor, ki se ukvarja s problematiko Metelkove, nam je povedal, da bo policija, če bo sodišče razsodilo, da je lastnik mestna vlada, na Metelkovi ukrepala zelo odločno: »Odnos policije do Metelkove je odvisen od sodne od-

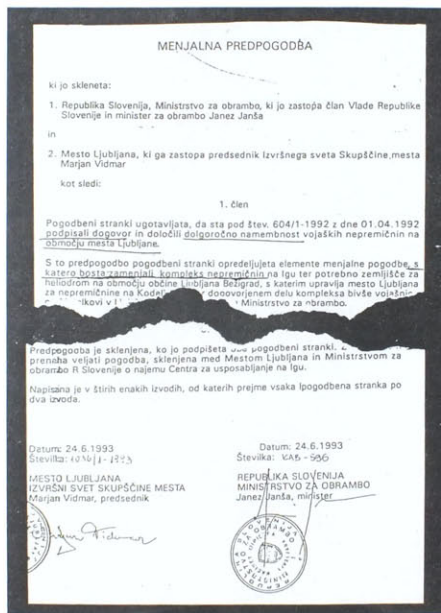
mesna vlada toži Mrežo zaradi nezakonite zasedbe dela vojašnice, ki je bil dodeljen Mreži. Če bi sodišče vojašnico dodelilo mestu, bi bila po mnenju nekaterih izsilitev Mreže pravzaprav nemogoča, saj je izvedba izsilitve lahko samo posledica sodnega naloga zoper fizične osebe, ki zasedajo prostore na Metelkovi. Mesto Ljubljana pa za zdaj toži samo društvo, se pravi Mrežo, ki je pravna oseba in fizično ne zaseda prostorov. Po drugi strani je jasno, da Metelkova ni problem, ki bi bil pre-

prosto rešljiv na sodišču, saj gre za politično vprašanje, ker mestna vlada ni spoštovala sklepov ljubljanske mestne skupščine.

Vrnimo se na koncu k aferi Vohunjenje, v kateri je ljubljanska vlada prek Dizaka vohunila za umetniki in kulturniki, združenimi v Mrežo za Metelkovo. Dizako je doslej za mestno vlado napisal v zvezi z zadevo Metelkova tri poročila. Zanimivo je, da jih je mestna vlada v svoji tožbi priložila v sodni spis kot dokazno gradivo, da Metelkovo zaseda Mreža in ne posamezniki. Najbolj zanimivo je pravzaprav prvo poročilo, datirano s 14. decembra 1993, ki opisuje spremljanje kulturnikov od 10. septembra, ko so se vselili v poslopja na Metelkovi, do 13. decembra. Poročilo ni zanimivo le zaradi zasledovanja samega, temveč jasno kaže, da je mesto Ljubljana vedelo za rušenje objektov in za osebe, ki so objekte porušile. Še več, podatke je načrtno skrivalo pred kriminalisti. To pa je že kaznivno dejanje. Na drugi strani poročila v zadnjem odstavku je namreč direktor Dizaka Roman Grabar zapisal: »... Pripominjamo, da smo bili prve dni v stalnem kontaktu z gospodom Kovačičem (Dimitrij Kovačič, podpredsednik ljubljanske

mestne vlade, op. p.) in gospodom Lesarjem, ki sta bila o vsem dogajanju sproti obveščena. V vsem tem času smo se izogibali dajanju kakršnihkoli informacij oziroma izjav, kar počnemo še danes, kljub občasnim pritiskom oziroma "prošnjam", da opišemo dogajanje pred nasilno vselitvijo. Še posebej, kdo in po čigavem nalogu je vstopil v objekt. Kot boste lahko razbrali v nadaljnjem opisu dogodkov, je knjiga poročil prvih dni zaklenjena v sefu. S tem smo v dogovoru z gospodom Kovačičem preprečili delavcu Urada kriminalistične službe vpleganju v knjigo...« M

-MIHA D. ŠTAMCAR, JANI SEVER IN BOŠTIAN VIDEMSEK

ločitve, kam u Metelkova pripadla, kajti če bo spor dobila mestna vlada, bomo pristiljeni ravnati po zakonu. Če je kdo na tujem ozemlju in mu lastnik tega ne dovoli, lahko lastnik pokliče policijo, ki "vsiljivca" odstrani. Trenutno na Metelkovo še vedno gledamo kot na javni prostor in policija tam lahko poseduje le ob kršitvah javnega reda in miru ali če smo obveščeni, da so tam iskani kriminalci, po sodni odločitvi pa se bodo svirali bistveno spremenile.«

Kronski dokazi Na sodišču sta trenutno v zvezi z Metelkovo dve pravdi. Mreža toži neznanega rušitelja, ki je septembra lani začel rušiti objekte v njenem delu vojašnice, čeprav so jih varovali varnostniki podjetja Dizako, ki jih je plačala mestna vlada. V drugi pravdi pa

Deset pijanih in podivjanih nasilnežev se je spravilo na člane Mreže za Metelkovo

»Frka« na Metelkovi

(vi) LJUBLJANA, 2. – V prostorih Mreže za Metelkovo se sicer zbirajo ljudje s »filingom« za kulturo, včasih pa, kot kaže, zaide tja tudi kdo, ki nima preveč subtilne nravi in mu je najbližja komunikacija s pestmi.

Policisti na Metelkovi niso ravno dobrodošli, razen če bi tja prišli na kulturno osveščanje, vendar so v nedeljo 10 minut pred polnočjo morali posredovati. Deset pijanih in podivjanih mladcev se je namreč spravilo na člane Mreže za Metelkovo. Nasilneži so mlatili nasprotnike s pestmi, pa tudi s palicami. Ljubljanka, 27-letni Anton K. in 18-letni Miloš M., sta jih tako hudo skupila, da sta iskala zdravniško pomoč. Neznanci so razbili tudi nekaj stekel in pohištva. Potem pa so izginili v noč, vendar ne za dolgo. Čez uro in pol, policistov takrat ni bilo več, so se vrnili.

Tokrat so bili policisti dovolj hitri in so prijeli pet nasilnikov. 22-letni Marko J. z Iga, njegov vrstnik Andrej C. iz Ljubljane, 24-letni Tihomir A. iz Novega mesta, 23-letni Zoran M. iz Novega mesta in 21-letni Benjamin G. iz Trebnjega so morali z možmi postaviti v prostore za pridržanje. Ob drugem obisku so fanje pretepli 24-letnega Matjaža Š. iz Zgornjih Bitenj. Srečali se bodo s sodnikom za prekrške.

Bo muzej na Metelkovi?

LJUBLJANA, 2. marca – Kulturni minister Sergij Pelhan je bil na današnji tiskovni konferenci, namenjeni predstavitvi delovnega gradiva zakona o avtorskih in sorodnih pravicah, nepričakovano izzvan z vprašanjem Delovega novinarja, ali je res, da so se v vladi odločili Etnografskemu muzeju dokončno dodeliti lokacijo na Metelkovi. Minister se vprašanju ni mogel izogniti in je priznal, da je bilo večeraj popoldne srečanje več ministrov in da so res razpravljali o tem.

Kot je povedal Sergij Pelhan, so se sestali zunanji, obrambni, šolski in kulturni minister ter državni sekretar iz ministrstva za notranje zadeve in sklenili, da se ne bodo pogovarjali le o Mladiki oziroma Etnografskem muzeju, ampak o celotni problematiki. Predvsem bo treba preveriti, kakšno je sedanje pravno stanje in čigavo je kaj, ker Mladika ni v lasti obrambnega ministrstva, ampak vlade. Zadnji dogovor je nekako potrdil enakovrednost interesnih sfer zunanje in kulturnega ministrstva

POSLOPJE MLADIKE

o namembnosti spornih prostorov, zato bo kulturno ministrstvo, ki bo očitno izgubilo Mladiko s prostori za Etnografski muzej, zahtevalo enakovredno lokacijo v celotnem kompleksu, znanem kot zasedeni prostor Mreže za Metelkovo. Muzej bi do-

bil dve tretjini lokacije. Mreža za Metelkovo pa eno tretjino. Ta projekt bi udejanjili v dveh ali treh letih, vlada pa naj bi o njem dokončno razpravljala v štirinajstih dneh. Mladika bi potemtakem ostala zunanjemu ministrstvu.

Minister Pelhan vsega tega ni nameraval povedati, vprašanje pa je, kdaj sploh bi, ker je že popoldne za teden dni odpotoval v Avstralijo, kjer bo v izseljenskem muzeju v Adelaidi v okviru predstavitev Slovenije odprl razstavo Slovenska zgodovina in kultura. Tako tudi ne bo spregovoril na jutrišnji protestni manifestaciji z naslovom Za Etnografski muzej v Mladiki, ki jo ob 14. uri pripravljajo državljani pred skupščino Slovenije. Demonstracijo pa je pokomentiral, češ da bi pravzaprav morala biti že danes, ko zaseda državni zbor. Predstavniki shoda bodo prosili, da jih sprejme na pogovor predsednik parlamenta Herman Rigelnik. Najbrž pa bodo iz množičnih občil vsi protestniki izvedeli, da so se ministri dogovorili za lokacijo Etnografskega muzeja v torek popoldne.

MARIJAN ZLOBEC

BIVŠA VOJAŠNICA NA METELKOVI

bolniki od avtocest, vam mora biti naše stališče seveda jasno in razumljivo. Če boste vi in drugi nepoklicani kličih navedenemu skušali brez dovoljenja vstopiti na območje bolnišnice, bodo posledice hude. Upamo, da ne samo pred slovensko javnostjo, saj ubiramo že tudi druga potrebna pita.

Prim. dr. JOŽE DAROVEC,
v. d. direktorja
psihiatrice klinike,
Ljubljana-Polje,
Studenc 48

Proračun, demokracija in Metelkova

G. predsednik izvršnega sveta skupščine mesta Ljubljane Marjan Vidmar in g. sekretar za občo upravo Dimitrij Kovarčič sta pred kratkim v javnih obdilih (Slovenec, 10. 2. in Delo - Pisma bralecev, 18. 2. 1994) v zvezi s tem, da bi Mesto Ljubljana nehalo sofinancirati KUD F. Prešeren, ponovno izrekla trditve, ki ne zadržijo ne logičnega ne dejstvenega preskusa resničnosti. Ker vztrajamo pri načelu javnega delovanja in ker nam ni vseeno, kakšno pobodo poskušata predstavnik IS SML ustvariti v javnosti o KUD F. Prešeren, smo dolžni odgovor na njune trditve.

Dr. France Butar je učil in pital: »Z razvojem je postal proračun eden izmed osnovnih instrumentov demokracije. Prek

njega se predvsem zagotovi sodelovanje javnosti pri urejanju splošnih družbenih zadev, ker so vse vezane na finančna sredstva; prek njega naj se zagotovi odgovornost javne uprave, da bodo delali samo isto in v takem obsegu, kot jim dovoljujejo finančna sredstva, prek njega naj se zlasti prepreči samovoljno posameznih najvišjih organov.»

Skupščini mesta Ljubljane se že dve leti ni uspelo pošteno sestati, predvsem pa ni sprejela proračuna za leti 1992 in 1993. Takšno stanje omogoča, ne pa tudi narekuje, vsaki izvršiti oblasti samovoljno delovanje na področju urejanja javnih in splošnih zadev. Ali konkretno izvršno oblast ta možnost tudi dejansko zapeleje v samovoljno delovanje ali ne, pa je odvisno predvsem od nje same.

Poglavitni razlog, s katerim poskušata predsednik izvršnega sveta skupščine mesta Ljubljana g. Vidmar in sekretar za občo upravo g. Kovarčič v javnosti utemeljiti samovoljno ustavitev sofinanciranja kulturnih programov in tednega delovanja KUD F. Prešeren iz proračuna mesta, so domnevna dejanja, ki jih oba gospoda pripisujeta temu društvu ob zasedbi Metelkove. Ker vztrajamo ponavljata obremenilne trditve, ki niso v skladu z dejstvi in pravnimi normami, smo prisiljeni, da pojasnimo in utemeljimo svoj pogled na dogajanja v zvezi z mestno oblastjo, s pro-

jektom Metelkova in našimi pozicijami v zvezi s tem.

Resnica in samo resnica je, da (je) KUD F. Prešeren skupaj z množico drugih kulturnih organizacij in posameznikov podpira(l) projekt Mreže za Metelkovo od samega začetka pobude za spremembo taktik se delujočega štaba jugoslovanske vojske v Sloveniji v njegovo civilno in kulturno nasprotje. Vse od septembra leta 1990 je društvo Mreže za Metelkovo z jasno definiranimi cilji delovalo na povsem miroljubnem, legitimnem, legalnem in predvsem javnem načinu, da bi se ta projekt končno tudi uresničil v korist kulture in umetnosti in v dobro prebivalstva Ljubljane. KUD F. Prešeren (je) projekt Metelkova podpiral(l), ker njegovi člani, součelniki in občinstvo iz lastnih izkušenj vse preobravljamo, kako dragocena, v okviru tekoče denacionalizacije pa tudi vse redkejša dobrna postajajo javni in zasebni prostori, namenjени neprofitni socialni in kulturni ustvarjalnosti in različnih kultur željnemu občinstvu. To smo konkretno dokazali in še vedno dokazujemo tudi z izvajanjem programov v KUD F. Prešeren.

Metoda nasilnega, v demokratični družbi nelegitimnega dseganja nezavrnjenih ciljev za vsako ceno se je prvič uveljavila prav z rušenjem objektov na Metelkovi. Zasedba Metelkove septembra 1993, v kateri KUD F. Prešeren v nasprotju s trditvami ime-

novanih gospodov ni sodeloval, jo je pa tako kot množica drugih javno podprl, je (bila) šele naknadna reakcija in odgovor kulturno in državljansko osveščenih meščanov in meščank na to prvobitno barbarsko dejanje na lokaciji, ki jo je varovala od mesta najeta varnostna služba.

To je dejanski in dokazljiv vrstni red dogodkov, vzrokov in posledic, ki ga predstavnik IS SML vztrajno poskušajo postavljati na glavo. Sprevrčanje dejstev, s katerimi hočeta za vsako ceno upravičiti samovoljno prekinitve sofinanciranja KUD F. Prešere, je doživelo svoj skrajno čistični vhnec v domnevi, s katero g. sekretar insinuira, da so poskodbne na posameznih objektih »morda povzročili sami člani Mreže za Metelkovo, zato da bi (to) bilo opravičilo za zasedbo.»

Šele s pravnomočno sodbo bo ugotovljeno, ali (je) zasedba Metelkove pomeni(a) tudi dejansko izvršitev nasilnega in kaznivga dejanja. Vsaka tovrstna kvalifikacija, ne glede na to, kdo jo izreče, je pred izrekom pravnomočne sodbe protustavna. Tudi če bi kasneje bilo s pravnomočno sodbo ugotovljeno, da je bilo storjeno dejanje kaznivo, to v ničemer ne spreminja protustavnega značaja zdajšnjega početja predstavnikov IS SML. Vztrajno prejudiciranje storitve kaznivga dejanja, ki že vnaprej postavlja pod vprašaj verodostojnost konkretne odločitve sodišča, pa prav

zato, ker jo izrekajo predstavniki politične moči, pomeni politični pritisk na sodišče, da bi razsodilo v skladu s trenutno politično voljo, vplivom in interesi.

G. predsednika in sekretarja pozivamo, da nas in javnost seznanita z naslednjimi dejstvi:

1. Kdo in po čigavem nalogu je v začetku septembra 1993 porušil ali poškodoval več kot 2000 kvadratnih metrov uporabnih površin na Metelkovi in s tem povzročil Ljubljani veliko materialno škodo?

2. Kateri veljavni dokumenti pristojnih organov so v septembru 1993, to je v času rušenja, izrečno predvidevali in dovoljevali rušenje treh konkretnih objektov bivše vojaške menze, garaž in zaporov?

3. Katero sodišče je pravnomočno razsodilo, da je bilo z zasedbo Metelkove storjeno kaznivo dejanje? Prosimo vas, da navedete datum in številko ustreznega sodnega spisa.

BRANE ŠTRUKELJ,
predsednik IO
KUD France Prešereza

Vse, ki bi radi v rubriki »Pisma bralecev« kaj potožili, pohvalili ali na kaj opozorili, obveščamo, da ne bomo objavljali pism, ki ne bodo podpisana s polnim naslovom. Hkrati opozarjamo vse, naj bodo njihovi prispevki kratki, ne daljši od 60 vrstic.

petel 3 ure

Stimulacija adrenalina

Vsaka dovolj hitra glasba, po sebi pa močni rock, zadovoljuje potrebo po vznemirljivosti, ki povzroča pospešeno izločanje adrenalina. Koprivski Overflow so najbolj izraziti primer takšne rockovske skupine v bližnji okolici. Pred štirim leti so Overflow preselili v neverjetno hitro, drvečo in energično posteljo, pobni svetline in elana po eni strani ter spavnosti, lahkonosti in vitalnosti po drugi. Neobremenično črpanje iz različnih virov so preselili v hitro oblikovalni in izrazito samosvoji izraz, ki je izžareval predvsem nezadržno energičnost in spodbujal visok nivo adrenalina s hitrostjo igranja, ki je jemala sape. Toda ravno zato sem v zadnjem letu videl njihove slabe nastope, ko so zaradi stremjenja po čimhitrejši glasbi koncertno razočarali, ker jim je zvok razpadel, največkrat zaradi nezmožnosti bobnov in ritma, da bi ta sledil drvenju kitare.

Lanski nastopi na Dilpi turistični po Evropi pa so očitno odvisni skupino in tako splošno nazubje na Metelkovi v Ljubljani končno lahko slišal dober koncert skupine Overflow. Poetika Overflow pušča vtič mladostne vitalnosti, optimizma in radostne spretnosti, kakršne v tej obliki ne najdemo pri nobeni skupini. Drvenje sicer onemogoča kakšne posebne variacije bobnanja in tudi kitara bi lahko bila bolj izrazita, toda znotraj zastavljenega formata imajo Overflow dovolj variacij, da se pesmi ne spremenijo v brezoblično gmoto – sicer razpoznavnega tita – čer bi pesmi bile preveč podobne ena drugi. Tudi v dodatkih zaigrani privrabi Pagus in R. E. M. sta potrdili, da Overflow z nedvoumno rockovsko poetiko transformirajo raznorazne vplive v glasbo, katere največji adut je ravno vesela, neagresivna in pradržna glasbeno energija.

Nastop celjske predskupine

Ditka Haberl v K4

V okviru nedeljskih klubskih večerov v K4, ki proučajo Roka disca, bo ob pol dvajsetih zvečer nastopila ena prvih članic slovenske evergreen ponudbe – Ditka Haberl.

Baby Zdravo sem upel šele pred koncert, toda iz slišanca je bilo očitno, da celjska trojica podobno goji energično in drvečo glasbo, vendar z malce tršini rockovskimi in punkovskimi koreninami. Če so Overflow na ravni glasbenega vira bile Ramones, so Baby zdravo bile Motorhead in očitno perspektivna skupina. Ena redkih pri nas s prodornim in energičnim rock izrazom, ki je ekspresiven brez nepotrebnega komplikiranja, zato pa koncertno tudi tako svetel. Za notranjo trdnost njihove poetike pa bo vseeno potrebno še nekaj zornja in resnega dela; kor da fanje sicer vedo, kaj hočejo, se vedno pa iščejo za to prava izrazna sredstva. **MARJAN OGRINC**

»Metelkovi« imajo težave tudi kar sami s seboj

Tiskovna konferenca Mreže za Metelkovo ob polletnici bivanja v nekdanji vojašnici

Na večerajšnji tiskovni konferenci v klubu Act na Metelkovi je Marko Hren v imenu priane družine, ki je pred šestimi meseci začela nadležne objekte v nekdanji vojašnici, ponudil v premislek nekaj dejstev, predvsem pa opozoril na nemogoč položaj, ki mestna oblast in mediji udarci zatira «kulturno sceno» (še štiri mesece nimajo vodil), in pa na dejstvo, da se «cene», združena v Mrežo za Metelkovo, nu dovolj posvetila oblikovanju lastne identitete, posledica pa so bile komunikacijske težave med različnimi skupinami.

Ob polletnici «oživljene» Metelkove tamkajšnja «scena» sporoča marsikaj: kdor se ne čuti mestnim oblastem, naj se zbudi, zgodi naj se voda (priskrbita jo lahko minister za okolje in minister za notranje zadeve), mestno posesti naj dobijo tisti, ki ji bodo v dveh letih živjele, ne pa špekulanti in predvsem pa o kulturi ne bi smela odločati mestna vlada (dodaj, da je zapravila priložnost, da bi bila 1995 Ljubljana mesec dni evropska kulturna prestolnica). **I. B.**

PISMA BRALCEV

Podpora mestni vladi v Ljubljani

TV Konferenca na 1. programu TV Slovenije dne 21. 02. 1994 s predsednikom 15. mesta Ljubljane g. Marjanom Vidmarjem je bila pravi užitek za gledalce in poslušalce te oddaje. S svojo pokončno drgo, prepričljivimi odgovori in polprtimi z argumenti je samozavestno odgovarjal na vsa vprašanja in obrčmenitve. Močno lekcijo so dobili tudi «politiki», ki jih je s knjigo, slovensko ustavo v roki pozival k boljšemu poznavanju in doslednemu upoštevanju njene vsebine.

V veliko zadovoljstvo in ponos nam vsem, kakor tudi sedanja mestni vladi in županu mesta Ljubljane g. Jožetu Stigarju je urejeno mestno jedro naše prestolnice in številnih drugih objektov v Ljubljani. Stevilke, ki jih je navedel g. Vidmar, nam nazorno povedo, kakšne gospodarje smo imeli v prejšnji garnituri in kakšno imamo sedaj; kakšno zapuščino z dolgotimi so prevzeli od svojih prednikov in kakšno bodo pustili naslednikom – demokratični Ljubljani. Poplašali so vse dolge, uredili mesto in še bodo ostale rezerve – vse to brez sanoprišpekta.

Kljub težavam, s katerimi se

srečuje sedanja mestna vlada, in ki jih povzročajo nekatere negativne sile bivšega režima, pri demokratičnem sprejemanju mestne zakonodaje in proračuna, se je izkazala vaša pokončnost, poštenost, sposobnost in delavnost kot pravilna, ne glede na to, da proračuna ni bilo mogoče sprejeti. Hvala vam!

EMA MURKO,
Rašiška 16,
Ljubljana

Jazbinškov stanovanjski zakon – za koga in komu

Da je pojem lastnine tesno, netočljivo povezan z lastništvom, ni treba dokazovati. Ta tema je pri nas že več let zelo aktualna. Za pojem «družbena lastnina» je v našem narodnem izročilu izraz Frajmanova jama, kar pomeni izkoriščanje dovoljeno do prapada.

V obdobju «ljudske oblasti» so «odvečno» imovino enostavno odvzeli – nacionalizirali, v ta stanovanj pa z odločbo vselili družbenega privilegiranca. Popravi se stoji naslevek stanovanjskih pravic, neobremeničenih z lastništvom in devisko čisti ljudskostim in devisko čistih ljudskostim oblastjo, odvezanih vseh skrb in stroškov za oskrbovanje sta

Elc Romanec B6

Še: Proračun, demokracija in Metelkova

Na javno zastavljena vprašanja, ki sledijo že stokrat ponovljenemu, prežvečenemu, sprinvedajočemu se, zavajejočemu in zlonamernemu tekstu predsednika IO KUD France Prešeren, ponovno, kot že mnogokrat doslej, odgovorjam:

1. vprašanje:
Kdo in po čigavem nalogu je v začetku septembra 1993 porušil ali poškodoval več kot 2000 kvadratnih metrov uporabnih površin na Metelkovi in s tem povzročil Ljubljani veliko materialno škodo?

Kdo in po čigavem nalogu je poškodoval (in ne porušil, kot stalno poudarjajo, da bi opravičili nasilno zasedbo) del objektov na Metelkovi, je vprašanje, na katero ljubljanski izvršni svet za sedaj nima odgovora, saj z nepremičnino ne razpolaga. Ta je bila z nasilno zasedbo Mreže za Metelkovo Mestu Ljubljana ukradena. Ko bo Mesto Ljubljana ukradeno lastnino dobilo nazaj, bo

lahko ponovno ocenilo dejansko stanje in ukrevalo proti vsem, ki so morčbiti poleg Mreže za Metelkovo praviško povzročali škodo.

2. vprašanje:
Kateri veljavni dokumenti pristojnih organov so v septembru 1993, to je v času rušenja, izrecno predvidel(vajli) in dovoljevali rušenje tih konkretnih objektov bivše vojaške menze, garaž in zaporov?

Po obstoječih veljavnih prostorskih dokumentih za območje bivše vojašnice na Metelkovi ulici v Ljubljani, sprejetih dne 25. 6. 1991, so objekti, ki jih je Mestu Ljubljana nasilno odvzela Mreža za Metelkovo, namenjeni za rušenje.

3. vprašanje:
Katero sodišče je pravnomočno razsodilo, da je bilo zasedbo Metelkove storjeno kaznivo dejanje? Prosim vas, da navedete datum in številko ustreznega sodnega spisa.

V državi Sloveniji, pa tudi, menim, nikjer po svetu, sodišče ne določa, katera dejanja so kazniva in katera ne. To je stvar zakonodajnega telesa, ki v kazenskem zakonu določa, katera dejanja so kazniva. Sivar sodišča je le, da ugotovi, ali je in koliko je posameznik odgovoren za neko kaznivo dejanje, za katero je obtožen. V obravnavanem primeru je prišlo do nepravilne vsehitve v tuje prostore, kar je po naši kazenskopравни zakonodaji

opredeljeno kot kaznivo dejanje. To dejanje je storila Mreža za Metelkovo, ki kot pravna oseba ne more biti subjekt v kazenskem postopku, ker je subjekt lahko le fizična oseba. Ali bodo posamezniki pravnomočno obsojeni za storjeno kaznivo dejanje (obtoženi so) oziroma kakšna bo izrečena kazen, bo seveda moralo presoditi sodišče, ki individualno presoja stopnjo posamezne odgovornosti.

DIMITRIJ KOVAČIČ,
sekretar
mestnega sekretariata za občano upravo Mesta Ljubljana

y ELO, 16. 3. 94

Delo, 3. marca Bo muzej na Metelkovi?

V časopisu *Delo* je bilo dne 3. marca pod gornjim naslovom objavljeno, da je minister za kulturo *Sergij Peljhan* na iskrovni konferenci izjavil, da so se ministri (zunanj, kulturni, šolski in obrambni) in državni sekretar z ministrstva za noiranje zadeve dogovorili o tem, da bo Mladika namenjena zunanjemu ministrstvu, Etnografski muzej pa bi naj dobil prostore na kompleksu, znanem kot zasedeni prostor Mreže za Metelkovo. Muzej bi dobil dve tretjini lokacije, Mreža za Metelkovo pa eno tretjino. Minister je tudi povedal, da naj bi o tem predlogu razpravljala vlada v roku štirinajstih dni.

V zvezi z navedeno informacijo ministra *Sergija Peljhana* smo dolžni seznaniti javnost z dejstvi, ki se nanašajo tako na Mladiko kot na Metelkovo.

Prvič, glede Mladike: Mladika je bila kot eden od kvalitetnih primerov *Fabianieve* moderne arhitekture pred vojno lasmina Mestne občine ljubljanske. Po drugi svetovni vojni jo je zasedla bivša JLA, vendar je Mesto Ljubljana že leta 1969 zahtevalo prek sodišča njeno vrnitev. Na vrhovnem sodišču je Mesto tožbo izgubilo z utemeljitvijo, da je JLA že od 1945 dalje uporab-

ljala sporno nepremičnino, ki jo je zasedla kot vojni plen bivše okupatorske vojske.

Po letu 1991, v samostojni slovenski državi, je Mesto pričakovalo, da bo Mladika končno vrnjena mestu Ljubljani, vendar je republiška uprava kljub sklepom skupščine mesta in prizadevanjem njenega izvršnega sveta vrnitev ves čas odklanjala, sklicujoč se na odredbe o vojaških lokacijah, ki jih je sama sprejela. Zato je izvršni svet SML ubral za vrnitev Mladike pravno pot, ki jo omogočata zakon o denacionalizaciji in odločba Ustavnega sodišča RS iz leta 1993, po kateri so denacionalizacijski upravičenci tudi pravne osebe.

Izvršni svet je v imenu upravičenca Mesta Ljubljane kot pravnega naslednika Mestne občine ljubljanske vložil zahtevek za denacionalizacijo Mladike. Glede na to, da je Mladika kulturno zaščiten objekt, je po zakonu o denacionalizaciji posredoval zahtevek na Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije. Zahtevek je bil dan 25. 11. 1993 z zahtevo, da je treba Mladiko vrniti Mestu v last in posesti z vrnitvijo lastninske pravice. Poleg tega je izvršni svet v svoji vlogi zahteval, da izda upravni organ Ministrstvu za zunanje zadeve Republike Slovenije kot zavezanču začasno odredbo za vrnitev Mladike in z njo prepove odujitev, obremenitev, dajanje in najem, adaptiranje in vsakršno poseganje, ki bi presego redno vzdrževanje Mladike. Izvršni svet je od upravnega organa zahteval, da je treba določila začasne odredbe zaznamovati v zemljiški knjigi temeljnega sodišča v Ljubljani.

Po informacijah z Ministrstva za kulturo RS, ki je uvedlo denacionalizacijski postopek, je vloga Izvršnega sveta SML v postopku. Pričakujemo, da bo začasna odredba v kratkem izdana. Ko bo Mesto pridobilo lastninsko pravico do Mladike, namerava v skladu s sklepom IS SML prenesti njeno uporabo na Etnografski muzej.

Glede Metelkove pa naslednje:

Prvič, o namembnosti tega območja. Celotno območje bivše vojašnice ob Metelkovi je predvideno za centralne mestne funkcije. Predpisana je izdelava zazidalnega načrta, ki bo konkretno, na podlagi znanega programa, opredelil zazidavo kompleksa Metelkove. Izdelava zazidalnega načrta je predvidena v letošnjem letu.

Glede lastništva bivše vojašnice: Dve tretjini celotnega območja vojašnice (južni del) je v lasti Ministrstva za notranje zadeve Republike Slovenije, preostala tretjina (severni del) pa v lasti Mesta Ljubljane, ki si je lastninsko pravico pridobilo od Republike Slovenije na odplačni način.

Iz navedenega izhaja, da pride pri Metelkovi do izdelave novega zazidalnega načrta v postev le kratkoročna raba obstoječih objektov.

Pri kratkoročni rabi teh objektov (ki so v lasti Mesta) so Izvršni svet SML realiziral sklep SML, ki je bil sprejet na 21. seji dne 4. 3. 1993 in po katerem se IS obvezuje, da bo pridobil od RS tiste lokacije bivše JLA, ki so za razvoj Ljubljane pomembne. Na teh območjih bo za določen čas oddajal in najem objekte in zemljišča interesentom, ki bodo morali predložiti za Ljubljano sprejemljiv program in ki bodo finančno prevzeli usposobitev objektov za uporabo in vzdrževanje.

Po teh usmeritvah mestne skupščine je začasno rabo objektov na Metelkovi IS SML sprejel sklep, ki določa, da bodo objekti začasno namenjeni promocijskim, poslovno-organizacijskim, kulturnim, mladinskim in humanitarnim dejavnostim Mesta Ljubljane.

Pridobitev interesentov je predvidena na podlagi javnega razpisa, po katerem bodo morali zainteresirani predložiti izvršnemu svetu SML svoj program dejavnosti v teh objektih in zagotovilo, da pokrivajo finančne obveznosti za usposobitev in vzdrževanje objektov.

Navedenega razpisa IS SML ni mogel izvesti, ker se je v objekte v lanskem septembru nasilno vnela Mreža za Metelkovo. Vendar moramo kljub temu omeniti, da je Mesto dobilo že ca. 30 različnih vlog za te prostore, od humanitarnih in kulturnih do mladinskih, študentskih in promocijskih dejavnosti.

Glede Etnografskega muzeja na Metelkovi pa naslednje. Etnografski muzej v teh objektih ne pride v postev. Lokacija bi pomenila začasno rešitev, poleg tega pa kulturna ustanova nacionalnega pomena, kar Etnografski muzej je, ne sodi v te objekte.

Objekti, ki je primeren za Etnografski muzej, je Mladika, ki sodi po namembnosti v centralne mestne funkcije s kulturno in šolsko dejavnostjo nacionalnega pomena.

V luči navedenih dejstev sta za staljša ministrov do Mladike in Metelkove možni dve razlagi. Prvič, da ministri ne poznajo dejanske situacije, tudi v lastnih ministrstvih ne, in drugič, da so s stanjem sicer v celoti seznanjeni, a so s svojo odločitvijo pripravljeno zavestno kršiti pravne norme, samo da bi dosegli svoj cilj.

Če drži druga razlaga, je to za Slovenijo slabo, ker to pomeni, da pravni red kršijo tisti, ki bi ga morali prvi spoštovati.

Andrej Meglič, Ljubljana

Sprajm se, do katerih vrtoglavih višin bosta morala seči oblastniška aroganca in birokratski primitivizem slovenske oblasti, da se bo nekaj premaknilo v že kar miselnem potrpljenju slovenske javnosti. V mislih imam nedavno »pobudo« slovenske vlade, po kateri naj bi etnografski muzej preselili na Metelkovo in katere cinizem se lahko meri samo še z njeno abnostjo.

ln kdo je tisti junak, ki bi tako rad posečil Mladiko s svojo istočglavo vojsko birokratov, kulturno zakladnico slovenskega naroda pa nagnal v napol podrtio kasarno?

Nihče drug kot slovenski zunanji minister *Lojze Peterle*, zapriseženi ljubitelj slovenstva, še posebej harmonik in drugega etnografskega blaga, človek, ki ga kot ministra odlikuje predvsem nesebična ljubezen do oblastniških stolčkov in ki se lahko pohvali, da mu je uspelo Slovenijo pred belim sve-

tom obdržati skoraj v popolni tajnosti, čeprav ima za seboj več kilometrov in dnevnica kot vsi slovenski trgovski potniki skupaj in čeprav bi bil pripravljen za nadaljnjo promocijo Slovenije zaposliti kot veleposlanika tudi svojega brivca, če bi bil v isti stranki. Ali kot je bilo rečeno: »Po njih delih jih boste spoznali.«

Resnično, spoznali smo »jih«.

Kakor smo seveda »spoznali« tudi slovensko vlado z g. Drnovskom na čelu, ki nima nič manj zaslug za to, da za Slovenijo vesta samo dva celovita trgovca pa mogoče še kje kdo; vlado, ki si upa sredi vsesplošnega pomanjkanja »sprejemati« proračun in šteti dolgove v bivši Titovi rezidenci na Brdu, medtem ko na prvih straneh časopisov izhajajo obupani apeli slovenskih znanstvenikov; vlado, ki je ob vsaj brezposelnosti ni sram priznati, da šteje 18.000 (!) zaposlenih; vlado, ki nas tako uspešno »privatizira« in pelje v Evropo, da nas po levi in po desni in med nogami prehitevajo vse bivše komunistične države z Albanijo vred, vlado, ki ne najde denarja za kulturno in turistično promocijo dežele, ampak najti z Westmanimi plačami pisa skorumpirane poslance, da ne omagajo sredi svojih slaboumnih strankarskih spletov, taiste poslanke, ki se v svoji naudu omenjenosti ne pomislijo ponizevati slovenske javnosti z odkritimi poskusi manipulacije TV in javnega mnenja; vlado, ki si po mafijskih načelih ne deli le stolčkov, ampak tudi stanovanja in drugo skupno slovensko premoženje; vlado, ki vojakom zida palačo za Beogradom, kulturno in nacionalnega duha pa naganja v kasarne; vlado, skratka, ki se od samopadne socialistične oblasti loči samo po tem, da se ji ne zdi več potrebno skrivati in brzdati svoje oblastniške arogance.

Kaj naj človek drugega reče kot: Zdaj, ko »smo jih spoznali«, si jih bomo nudi laže zapomnili. Vsaj do prvih volitev!

Igor Žitnik, Ljubljana-Polje

Odločitev tožilstva glede ovadbe Mreže za Metelkovo zoper neznanega storilca

Mrežina ovadba ovržena

Janez Lesar trdi, da mesto Ljubljana nima nič z rušenjem, namestnik tožilca mu ne verjame

DNEVNIK, 13. JUNIJA 1994

LJUBLJANA, 13. – Ljubljansko temeljno javno tožilstvo je ovrglo ovadbo zaradi razkritja strehe in tatvine kritine v vojašnici na Metelkovi. Meni namreč, da niso podani vsi znaki omenjenih kaznivih dejanj.

Neznani storilci so takrat povzročili za več kot 150 tisočakov škodo. Pa ti neznani storilci niso tako neznani. Policist, ki je bil takrat v bližini, je namreč prepričan, da jih je nadzoroval Janez Lesar. Ta pa je vse skupaj zanikal. Namestnik javnega

tožilca mu ni prav verjel. Prepričan je, da je zadevo res naročilo mesto. V tem primeru pa ne gre za kaznivo dejanje poškodovanja tuje stvari, saj so objekti na Metelkovi uradno v njegovi uporabi.

STRAN 20

KRONIKA

PONEDELJEK,
13. JUNIJA 1994

Odločitev tožilstva glede ovadbe Mreže za Metelkovo zoper neznanega storilca

Mrežina ovadba zavržena

Čeprav Janez Lesar trdi, da mesto ni povezano z rušenjem, mu namestnik tožilca ne verjame

(mf) LJUBLJANA, 13. – Mreža za Metelkovo je lani vložila kazensko ovadbo zoper neznanega storilca zaradi kaznivih dejanj velike tatvine in poškodovanja tuje stvari. V začetku lanskega septembra je namreč iz objekta na severni tretjini nekdanje vojašnice v Metelkovi ulici 4 nekdo odstranil in neznan kam odpeljal približno 200 kvadratnih metrov strešne kritine, vredne najmanj 200.000 tolarjev.

Prav tako je v tem času neznan storilec, kot je zapisano v ovadbi, poškodoval številne objekte nekdanje vojašnice, in sicer bivši vojaški zapor, garaže in nekdanjo menzo s kuhinjo. Škodo so ocenili na več kot 150 tisočakov. Zdaj se je ljubljansko temeljno javno tožilstvo odločilo, da ovadbo zavrne, češ da niso podani vsi znaki omenjenih kaznivih dejanj.

Kot je zapisano v sklepu tožilstva, podpisal ga je namestnik javnega tožilca Damjan Gaštar, je bila strešna kriti-

na v resnici odstranjena, omenjeni objekti pa poškodovani. To je razvidno tudi iz poročila Uprave za notranje zadeve Ljubljana. V njem je tudi zapisano, da ima objekte v uporabi Mesto Ljubljana, kar izhaja iz menjalne predpogodbe med obrambnim ministrstvom in Mestom Ljubljana ter iz zapisnika o prevzemu dela vojašnice ob Metelkovi ulici med 51. območnim štabom TO in Mestom Ljubljana. Opravljen je bil tudi pogovor z Markom Korenčem, Janezom Lesarjem in Pavletom Omahnem. Poli-

cist Marko Korenč je 5. septembra lani sodeloval pri varovanju bivše vojašnice. Med 8. in 9. uro je opazil, da so v delu, ki ga uporablja Mesto Ljubljana, neznani delavci odstranili strešnike, jih zložili na tovarnjak in odpeljali iz vojašnice. Policist je izjavil, da je dela nadzoroval Janez Lesar, vendar pa je ta pozneje zanikal, da bi bila on ali mestna oblast kakorkoli povezana z rušenjem. Pavle Omahen, čigar podjetje POM d.o.o. se ukvarja z rušenjem objektov in opravlja pogodbeno dela tudi za Mesto Ljubljana, pa se o rušenju na Metelkovi ni hotel pogovarjati. Izvršni svet skupščine Mesta Ljubljana je tudi sicer v svojem dopisu zanikal, da bi naročil rušitvena dela na objektih nekdanje vojašnice in da bi imel o tem kakršnokoli dokumentaci-

jo. Namestnik javnega tožilca je v sklepu poudaril, da vsekakor meni, da je rušenje naročilo prav Mesto Ljubljana. Policist Korenč je v človeku, ki je dela nadzoroval, prepoznal Janeza Lesarja, rušenje v navzočnosti uslužbenca Mesta Ljubljana (čigar priimka se ni mogel spomniti) je videl tudi tedanji varnostnik podjetja Dizako d.o.o. Dejan Pisek. Pavel Omahen ni zanikal, da bi njegovo podjetje rušilo objekte, pač pa le ni hotel govoriti o tem. Če je delo torej naročil ljubljanski izvršni svet, ki ima omenjene objekte v uporabi, potem slednji ni vzel tuje pričevne stvari oziroma poškodoval tuje stvari, zaradi česar sem ovadbo zavrgel, je obrazložitev sklepa končal Damjan Gaštar.

MOJCA FURLAN

Glede na obrazložitev tožilstva lahko Vidmar mirno naroči tudi rušenje Magistrata

Rušimo, kaj nam pa morejo

Od kazenske ovadbe proti neznanemu storilcu do ovadbe proti znanim storilcem
Mreža za Metelkovo bo zdaj verjetno prevzela pregon proti vsem, ki naj bi bili krivi za rušenje

LJUBLJANA, 15. — Ali lastnik lahko s svojim premoženjem res počne, kar hoče? Očitno že. Tako bi lahko sodili po odločbi ljubljanskega tožilstva, ki je ovrгло kazensko ovadbo, ki jo je zaradi poškodovanja prostorov nekdanje vojašnice vložila Mreža za Metelkovo.

Odlučitev je presenetila predstavnike Mreže pa tudi njihovega odvetnika. Po njihovem bi moralo mesto za tisto, kar je storilo, imeti potrebne sklepe in dokumentacijo, tudi, če je lastnik tistih objektov. Zato bo zdaj verjetno prevzela pregon proti vsem, za katere meni, da so krivi za rušenje. Sicer pa je nanje v svoji obrazložitvi namignilo kar tožilstvo.

STRAN 7

Glede na obrazložitev tožilstva lahko Vidmar mirno naroči rušenje Magistrata

Rušimo, kaj nam pa morejo!

Od ovadbe proti neznanemu storilcu do ovadbe proti znanim storilcem

LJUBLJANA, 15. – Namestnik ljubljanskega javnega tožilca Damjan Gantar je konec maja zavrnil kazensko ovadbo, ki jo je Mreža za Metelkovo vložila septembra lani zoper neznanega storilca zaradi kaznivnega dejanja velike tatvine (odstranjenja in neznano kam je bila odpeljana strešna kritina v vrednosti najmanj 200.000 tolarjev) in poškodovanja nekaterih objektov nekdanje vojašnice na Metelkovi.

Če kratko povzamemo obrazložitev zavrnitve kazenske ovadbe: varnostnik (policaj) na Metelkovi je 5. septembra lani videl, kako so neznan delavci odstranjevali streho, delo pa je nadziral Janez Lesar (član mestne vlade, ki se ga med drugim najbolj spominjamo po požarih jamborih na PST). Toda Lesar je zanikal vsakršno povezanost sebe in mestnih oblasti pri rušenju, mestni izvršni svet je pisno zanikal, da bi naročil rušenje in navedel, da o tem nima nikakršne dokumentacije, zaslišani zasebnik Pavle Omahen, katerega stroji so rušili, pa sicer ni zanikal svojega početja, vendar pa se o tem ni hotel pogovarjati. Na osnovi vsega tega namestnik javnega tožilca meni, da je rušivna dela na Metelkovi naročil prav mestni izvršni svet, ki pa ima objekte na Metelkovi v uporabi, kar pomeni, da ni vzel oziroma poškodoval tuje lastnine, zato ni elementov kaznivih dejanj.

Po tej logiki se lahko Vidmarjeva vlada na primer loti tudi rušenja Magistrata (da se ja ne bi več sestala skupščina!), pa še kakšne druge pomembne (svoje) ljubljanske lastnine in – kot pravi Jože Pučnik – nikome ništa! Samo da prikaže to kot svojo(?) lastnino, zanika vsak kanček vpletenosti, v preiskavi se nato nekateri o tem nečesto pogovarjati, namestnik javnega tožilca pa potem pojasni, da že ve, kdo je kriv, ampak kaj, ko

mu nič ne more! Inšpekcija pa se s tem tako ali tako ne ukvarja, saj, kot pravi načelnik Mestne uprave inšpekcijskih služb dr. Tone Prevc, nima zakonskih pooblastil, da se vtika v takšne primere, saj lahko vsakdo počne s svojo lastnino, kar hoče.

Seveda pa se okrog lastništva tretjine vojašnice, v kateri je že od lani Mreža, še vedno bijejo bitke. Vidmarjeva vlada in ljubljansko tožilstvo menita, da je ta v lasti oziroma v uporabi Mesta, Mreža pa, da je republiška vlada to dodelila za njihove dejavnosti. Predsednik Mreže Marko Hren je, ko je v Dnevniku prebral, da je njihova ovadba ovržena, dejal, da je obrazložitev tožilstva kačkovaška v pravem pomenu besede. »To-

Poškodovane stavbe nekdanje vojašnice na Metelkovi še vedno pričajo o skrivnih posegih (tudi uradno) vedno bolj znanih storilcev. (Foto: Tomaž Skale)

»Prisilna« voda na Metelkovi?

Ko je Mreža zasedla Metelkovo, je mestna oblast dosegla tudi odklop vode. Mreža se je pritožila in Temeljno sodišče v Ljubljani je 25. marca letos izdalo začasno odredbo, da mora Javno podjetje Vodovod-Kanalizacija takoj, najkasneje pa v 24 urah, vzpostaviti prejšnje stanje, torej prikloniti vodo. Voda po slabih treh mesecih še vedno ni pritekla (kaj šele v prvih 24 urah), VO-KA pa se je izmikala na mile viže. Se bo morda tudi še po tem zadnjem (ponedeljkovem) sklepu sodišča o prisilni izvršbi priključitve vode?

žilstvo predpostavlja, da je rušil mestni izvršni svet in ga s tem opravičuje, medtem ko IS vse zanika. Tudi velik del javnosti sumi, da je mestna oblast naročila rušenje, kar bi bilo tudi logično, pri tem pa je tudi logično, da Mesto to zanika, saj je bilo rušenje protipravno in brez ustrezne dokumentacije. Tožilca bi bilo treba vprašati, če nista morda gospod Lesar in gospod Omahen pri tem združila zasebne interese in interese mestnih oblasti, se torej šla polzasebni in polslužbeni posel, ali pa je to naročil Lesar na svojo roko in

je šlo za povsem zasebni biznis in torej za zlorabo službenega položaja?«

Nad takšno odločitvijo tožilstva je bil presenečen tudi odvetnik Hinko Jenull, ki v tem primeru zastopa Mrežo (razsodbe sploh še ni prejel, zanj je izvedel iz Dnevnika). Pri vložitvi ovadbe je Mreža pripravila tudi obsežno obrazložitev, da Mesto ni lastnik teh objektov »in tudi če bi bilo, bi moralo imeti za rušenje potrebne sklepe in dokumentacijo.«

Jenull tudi pričakuje, da se bo tožilstvo izreklo še o tistem delu, s katerim je Mreža oktobra lani razširila kazensko ovadbo, to pa je sum kaznivnega dejanja gradbenih del proti predpisom in pravilom, saj je rušenje (ki je tudi gradbeno delo) potekalo pod električno napetostjo, brez tehničnih priprav in zavarovanja, kar bi bilo lahko za ljudi nevarno. Sicer pa bo, glede na to, da so storilci zdaj bolj ali manj znani, Mreža za Metelkovo, kot je dejal Jenull, po vsej verjetnosti prevzela pregon proti vsem tistim, o katerih meni, da so odgovorni za rušenje, in na katere tožilstvo v obrazložitvi tudi nakazuje.

SONJA H. VOGRIC

MzM se mora izseliti

18. JUNIJ
SLOVENIJA

Mesto Ljubljana je zakoniti lastnik nekdanje vojašnice na Metelkovi — Vselitev MzM označena kot samovoljna in nezakonita — Sodišče zavrnilo izpovedi članov MzM

Biserka Karneža

Ljubljana — Čeprav je Mesto Ljubljana junija lani sklenilo menjalno predpogodbo z Republiko Slovenijo - ministrstvom za obrambo - na podlagi katere je postalo lastnik objektov nekdanje vojašnice na Metelkovi, je Mreža za Metelkovo (MzM) tri mesece kasneje nasilno zasedla prostore, pri čemer se je sklicevala na podporo civilne družbe in ministrstva za kulturo. Mesto Ljubljana je zoper njo zaradi motenja posesti vložilo tožbo na Temeljnem sodišču v Ljubljani, enota v Ljubljani, to pa je predvčerajšnjim sklenilo, da mora MzM izprazniti objekte nekdanje vojašnice na Metelkovi v osmih dneh. Sodišče je MzM hkrati prepovedalo vsako nadaljnje poseganje v zakonito posest Mesta Ljubljane in ji naložilo povrnitev pravnih stroškov v višini 38.735 tolarjev ter plačilo zamudnih obresti v 15 dneh.

V razlagi sklepa je zapisano, da je sodišče pregledalo vse listine v pravnih spisih, med njimi menjalno predpogodbo, ki je bila sklenjena med Republiko Slovenijo, ministrstvom za obrambo in Mestom Ljubljana ter potrdilo mestnega sekretariata za notranje zadeve, da je MzM vpisana v register društev. V dokaznem postopku je sodišče pogledalo tudi članek časopisa Dnevnik z naslovom »Metelkova še vedno jaha« in fotokopije časopisnih oglasov o prireditvah Mreže za Metelkovo. Poleg listin je sodišče zaslišalo tudi priče in ugotovilo, da je bilo Mesto Ljubljana, preden je MzM zasedla prostore vojašnice, njihov dejanski lastnik. Dejanje MzM

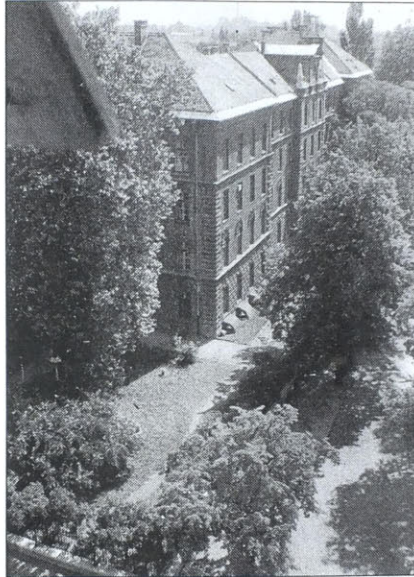

Foto: Aneta SLOVENIJA

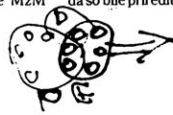
Samovoljna vselitev Mreže za Metelkovo v nekdanje objekte vojašnice na Metelkovi

je na podlagi pričevanj varnostnikov označilo kot samovoljno in zavrnilo izpoved Marka Hrena, da naj bi MzM ter druge skupine zasedle prostore povsem mirno in nenasilno. Prav tako je bila zavrnjena trditev MzM, da dejansko ne zaseda vseh prostorov, saj so v njih tudi druge skupine in posamezniki civilne družbe. Znano je namreč, da so bile prireditelje znotraj objek-

tov vedno oglaševane pod znakom in imenom MzM, poleg tega pa je ta pod svojim okriljem omogočila dostop v objekte drugim posameznikom in skupinam.

Proti sklepu temeljnega sodišča, s katerim je bilo sklenjeno, da mora MzM zapustiti nasilno zasedene prostore, bo lahkoložna stranka oziroma MzM vložila pritožbo, o kateri pa bo odločalo višje sodišče.

NIHTE NE VE
KJE IN KAJ
JE MREŽA ZA METELKOVO

MREŽA ZASEDA
SAMO ENO
SOBO

SLOVENEK

Petek, 5. avgusta 1994

Časopis za politiko, gospodarstvo, kulturo in religijo

Cena

Sosedje Metelkove ogroženi

Od mamil omamljena dekleta ležijo v parku — Injekcijske igle zataknjene za zvonci hiš — Nočno kričanje in trkanje po oknih — Stanovalci iz soseske se sprašujejo, kdo in kdaj bo končno naredil red

Ljubljana — Nekdanja vojašnica na Metelkovi, skoraj pred letom jo je nasilno zasedla Mreža za Metelkovo, čedalje bolj spominja na geto. Medtem ko se pešci raje izognejo bližnji vojašnici, saj so bili že večkrat deležni posebnih okenskih »pošiljk«, bližnjim stanovalcem ne ostane drugega, kot da prenašajo nočno razbijanje in razgrajanje.

Razmere postajajo nevzdržne, saj so novi stanovalci Metelkove svojo dejavnost razširili tudi na okolico in bližnji park, že večkrat poklicani policisti pa so doslej delovali le v skladu s svojimi pooblastili.

V pogovoru s stanovalci smo izvedeli, da je Metelkova postala središče za mamila. Za zvonci bližnjih hiš so v jutranjih urah zataknjene injekcijske igle, v parku pa policisti večkrat najdejo mlada omamljena dekleta, ki v cicktu celo skačejo pred avtomobile. Belo blago se prodaja predvsem po

Foto: Primož Prebenč

•Trauma center• z Metelkove - prva pomoč brez ustrezne zdravniške licence...

zaključku koncertov, okrog vojašnice pa je mogoče videti veliko število luksuznih vozil.

Večerne ure oživijo s kričanjem in trkanjem na okna bližnjih hiš, nekatere stanovalce v bližnjih

hišah pa so že prestrašili z grozno črne magije. B. K. Več na 3. in 9. strani

Delovanje Mreže za Metelkovo — Nadaljevanje s 1. strani

Svoboda proti svobodi drugih ljudi

Metelkovo je vlada dodelila ministrstvu za kulturo — ženske si ne upajo iz hiš — bližnja policijska postaja spominja na sanitarije železniške postaje — Idejni vodja Mreže za Metelkovo je predlagal ogroženim stanovančem prodajo hiš

Biserka Karmaza

Ljubljana Čeprav se dogodi na Metelkovo črtilje bolj stop-nepeta, ostajajo državni uradniki globin za ožbe stanovalcev, ključno besedno polje. Namesto tega so raj sprejeli sklep, s katerim so lastnino Mesta Ljubljane dodelili ministrstvu za kulturo, to pa naj bi jo razdelilo med Mrežo za Metelkovo ter Slovenski etnografski muzej.

Ob popoldanskem obisku Metelkovo nam je uspelo videti le posamezne skupine ljudi, ki so v vročini sonca na dvorišču vojašnice ali pa so se hladili v sepi. Duhovito so preganjali z igranjem kutare in s kleptomni, na zaračunem igrašču pa sta se dekleti poskušali v balinanju. Žepo so odganjali s pitjem piva, kosilo pa so pripravili na ognju, ki je ob našem prihodu še vedno tlel na suhi travi. Mirno popoldne je zmotilo le jukanje majhnega otroka, ki je sedel v skupini ljudi v travi. Opaziti je bilo več avtomobilov tuje registracije, za večino obiskovalcev pa se je zdelo, kot da so pobegnili iz časa hitrijskega gibanja.

Po ogledu vojašnice smo obiskali še policijsko postajo, ki je vskipna Metelkove, vendar je namo spominjala le zanemarjena kabina pred vhodom ter slovenska zastava. Table z uradnim nazivom ustanove in mož postave ni bilo nikjer, ko pa smo odprli vrata, smo pred sabo zagledali prostor, podoban sanitarijam železniške postaje. Da gre res za policijsko postajo, nas je prepričal šele policist, ki je sedel za mizo. Jasno je, da dogodkov na Metelkovi ni že

le komentirati, saj naj bi bili za to pristojni šefi na Beethovnovi, zato smo obiskali stanovalce bližnjih hiš, ki pa so zaradi že izrečnih grožnje želeli ostati anonimni. Najvažnejše naj bi bilo med nočnimi koncerti, ko se okrog vojašnice pojavi množica dragih avtomobilov, iz njih pa izstopajo mlada dekleta in fantje.

Po koncu koncerta se v poznih nočnih urah začne kričanje, dejavnost obiskovalcev pa se razširi na bližnje ulice in parke. Eden izmed stanovalcev je celo videl mlado dekle, ki si je zaradi omamljenosti z mamili stregalo srjaco in steklo proti vozečim avtomobilom.

Ti nozori seveda še zdaleč niso redki, saj nekateri že stalni stanovalci stare vojašnice v deliriju gohli spretežajo na streho, skozi podstrešna okna pa se razlega grozovno kričanje. Nekateri se oločijo, tla bodo opravili malo potrebo kar skozi okno na pločnik, zato je razumljivo, da se pešci raje izognejo ulici. Na poslikanih stenah so prizori iz pornografskih revij, na odprtih okna pa smo lahko videli posajeno indijsko konopljo. Končni izdelki se kasneje sušijo na strehi.

»Soseska je z Mrežo za Metelkovo postala zoprn kraj, središče vsega negativnega, saj je povsod

polno mamil, v vojašnici pa so zaradi neznage zaredile velike podgane. Ženske si ne upajo več iz hiš, saj so obiskovalci Mreže zelo nadležni,« je dejal eden izmed stanovalcev.

Pogosta so trkanja na okna in grožnje s fizično odstranitvijo s pomočjo črne magije, vsak klic policije pa je neuspešen, saj ta nima ustreznih pooblastil. Zakaj si dovolijo svobodo v škodo svobode drugih ljudi, se sprašujejo nemočni stanovalci, ki so nam še povedali, da jim je pobudnik nasilne vselitve Mreže za Metelkovo predlagal, da se lahko, če želijo mir, izselijo v okolico Ljubljane.

Bo ministrstvo za kulturo poskrbelo za Metelkovo in Mrežo za Metelkovo?

Ogorčeni sosedje Metelkove

Javno pismo predsedniku vlade Janezu Drnovšku ter ministroma Sergeju Pelhamu in Andreju Šturm

Gospodje, prosim vas, da mi razložite, na čelu kakšne države ste, ali res države, ki ne spojuje temeljnih pravnih načel? Ravno ti, ki vlado vodite oziroma zastavljate, se ne držite temeljnega pravnega reda. Živim v neposredni bližini nekdanje vojašnice na Metelkovi in za nas - stanovalce v sosesčini - je zadeva žeavno preselila prag sprejemljivosti, vi pa si zatiskate oči in odpirate »Mrežo«, ne le politično, ampak ji namenjate celo lenar. Za nas, »normalne« državljanke, pa seveda nimate poslušla.

Dan za dnem in noč za nočjo oslušamo in gledamo to azdejanje, to vašo kulturo: arkomane, alkoholike, klateževseh vrst, prostitutico in razrajanje do zgodnjih jutranjih ur. ašim stanovanjem ste ukradli so vrednost. Tako zasebno ukor tržno. To so le še strehe id glavo. Sosedje so oddajali anovanje tujcem; že zdavnaj so ibrali svoje kovčke, tujci umreč. Drugi sosedje so hoteli jdati stanovanje nekemu avtrijškemu predstavništvu. Zanan. Ko so si gostje ogledali stanovanje »z razgledom«, so rav tako hitro odšli, kakor so iršli.

Ali si tudi na tak način kupujete socialni mir, da razne brezdelce, pijance in njim podobne setoizirate, jim daste mamilo, lkohol in jim celo plačujete elekriko. Za njihove izgrede vam ni har, saj se ne vidijo, ker so za grajo. Mi - navadni - pa smo hko tako in tako tiho, če pa se oglasimo, nas ignorirate. Nas ne bojte, bojte se onih notri

in zato ste jim naklonjeni in zato tako vrčete podpirate »kulturo« vojašice, ministri in njihovi ministri stranje, kajl ste se nazadnje udeležili kakšne kulturne prireditve na Metelkovi, kdaj ste naskraj pilipipjo v nelegitimnih bifejih in se popejali z motorjem in v usrujo - po - kasarniškem dvorišču. Ne, že davno vas ni bilo tam in tudi nas ne bi bilo, če ne bi imelo ravno tam svojih stonovanj. Zakaj potem, če vas tam ni, lahko z distanco oblastnika sprejemate takšne sklepe, kakor bereva v pakčovem (29. 7. 1994)

pisju. S sklepom vlade ste namenili Metelkovo »Mreži«. Ljubiti Jezus, saj to ni vaše, vlada niti ni pravna oseba, da bi delila lastnino, čeprav bi jo imela. Ministrstvo za obrambo, katerega minister sestavlja vlado, je Metelkovo prodalo Mestu, mar ne veste, da je pogodba obvezujoča, čeprav jo je podpisal nekdanji ministar. Res ste pravi mojstri, pobasali ste kupnino, pa še ne premisljena je ostala vaša.

Predsednika vlade javno sprašujem, zakaj podpira pravni nered in zakaj uveljavlja nepravno državo? Ministra za notranje zadeve javno sprašujem, zakaj ne varuje državljanov in nikoli ne ukrepa, kljub številnim klicem in protinjam ob vsakodnevne kršenju javnega reda in miru?

Normalna država bi namreč varovala državljanke, ki redno plačujejo davke in poleg ostalega aparata vzdržujejo tudi policijo.

Ministra za kulturo javno sprašujem, zakaj razne nelegalnosti še denarno podpira?

Čeprav se bojim, da ne boš nič naredil, vas prav lepo pozdravljam!

Aleš Muscek, Ljubljana

? - NE - NE - NE - ?

41. 8. 1984

NOV PROBLEM METELKOVE

Mavrica sije, nesnaga bije

Po razhodu velikega tabora pod Kočevskim Rogom se so nekateri mavričarji naselili v prostorih Metelkove

LJUBLJANA, avgusta – Mesec dni pred prvo obletnico zasedbe bivše vojašnice na Metelkovi so govorice o dogajanju za njenimi visokimi zidovi dobile nov zamah. K splošnemu vznemirjenju prispevajo zlasti novi začasní prebivalci Metelkove, takolimenovani mavričarji – člani ekološkega gibanja, nekakšni novodobni hipiji – ki v zadnjem času naseljujejo eno od napolj praznih stavb. Velika skupina ljudi je drastično postobala higijenske razmere na tem območju, saj v bivši kasarni ni ne vode ne elektrike.

Agorčeni glasovi so prišli tudi na uho mestne sanitarne inšpekcije. Ko smo si ogledovali razmere, smo naleteli na dve inšpektorici, ki sta po obhodu prostorov ostali brez besed in le zmajevali z glavo.

«Ugotovili sva porazne sanitarne-higijenske razmere in nikakor ne moremo dovoliti, da bi se to nadaljevalo. Problematični so zlasti organski odpadki, saj ti ljudje tukaj tudi kuhajo, čeprav za to nimajo niti osnovnih pogojev. Zato bomo izdali odločbo, da morajo najkasneje v treh dneh, to pomeni do ponedeljka, zapustiti te prostore,» je povedala načelnica mestne sanitarne inšpekcije Jolanda Paller Anželj. Takoj pa se pojavi težava, na koga nasloviti odločbo in kako zagotoviti, da jo bodo upoštevali. Mavričarji so namreč zelo pisana družina z vsega sveta, zato bo resnici na ljubo učinkovite mehanizme, razen grobe sile, težko najti. Zaradi svojega načina življenja so takorekoč neranjivi. Večinoma so brez premoženja, preživljajo pa se s petjem na ulici.

● Slovenska vlada je pred nedavnim sklenila, da celotno vojašnico ob Metelkovi namenil Ministrstvu za kulturo in sicer za potrebe Etnografskega muzeja in Mreže za Metelkovo. Prenos lastnine bodo opravili najkasneje do srede septembra.

Njihovo bivanje ni pogodu niti «domačin» prebivalcem bivše vojašnice. Kljub neprimernim življenjskim razmeram se je tu stalno naselilo več deset ljudi. To so predvsem študentje, ki v teh prostorih večinoma le spijo, umivajo pa se predvsem v študentskih domovih. Stranišča lahko uporabljajo le, če jih za sabo počistijo, zato bolj vestni uporabljajo tuša na bližnji avtobusni postaji ali v zdravstvenem domu, drugi pa... To so skušali dopovedati tudi mavričarjem, vendar se so ti vajeni predvsem življenja v naravi in se v mestnem okolju ne znajdejo najbolje. Zlasti neprijetno je bilo odkritje njihovega zasilnega stranišča v kotu dvorišča, nekateri pa

so vrečke s fekalijami metali tudi čez ograjo. Deklarirani naravovarstveniki bodo morali počistiti tudi svoje, čeprav «naravne» odpadke. V času našega obiska smo lahko videli, da so se mavričarji že priključili redni čistilni akciji Metelkovec. Ti so sprva verjeli, da bodo mavričarji svojo pot kmalu nadaljevali, zato jih v svoje dejavnosti doslej niso pritegali. Vendar so nam zagotovili, da bodo poskrbeli, da bodo mavričarji za sabo pustili čim manj nesnage.

NEVENKA ŽOLNIR
Foto: BLAŽ SAMEC

«POGRNJENA MIZA» – Pri vstopu v prostore Mreže za Metelkovo.

SKUPNA ČISTILNA AKCIJA – Mavričarji in člani Mreže za Metelkovo pospravljajo za seboj.

JOGA IN MARIHUANA – Zdravje in onama v enem položaju.

VPRAŠLJIV MORAKNI PRST OBLASTI – Sožitje ljubljanske in evropske alternativne mlade scene na prostorih, ki so jih še do danes neindektificirane oblasti dale lani jeseni vandalsko poškodovati, ne da bi do danes kdorkoli za to odgovarjal. V teh dneh prav te oblasti s prstom kažejo na socialne in etične probleme Mreže za Metelkovo, potem ko so mladim ljudem odklopile vodo in elektriko.

PRIČESKA ZA PRIJATELJICO – Ne bi škodilo, ko bi se kdo od preganjancev zgedoval po tej prijaznosti.

Člani Mreže za Metelkovo niso niti najmanj navdušeni nad novimi sostanovalci Mavričarji, pospravite nesnago!

Metelkovi so polni načrtov in obljublajo povsem novo podobo bivše vojašnice

LJUBLJANA, 12. – Bivša vojašnica na Metelkovi je po enem letu spet v središču medijske pozornosti. Tako so nas ob našem nočnem sprehodu in ogledu Metelkove njeni »prebivalci« in stalni gostje najpogosteje spraševali, zakaj »so se zdaj spet vsi sprevaj nanje«.

In res, ko se sprehajam po ogrumni vojašnici, na prvi pogled ne vidim nič pretronskega ali celo šokantnega. Nekaj mladih sedi na tleh in se mimogovornja, sliši se tudi glasna muzika, saj v prostorih na Metelkovi vadi dva glasbeni skupini, malce se zgroziš edino, ko prideš do novih, sicer pri članih Mreže za Metelkovo prav nič priljubljenih stanovanec – mavričarjev. Ti so se zadnje dni natisli v napol podre prostore vojašnice in kljub svoji neekološki naravnosti takoj ustvarili takšno svinjarijo, da je ukrepala tudi sanitarna inspekcija.

»Včeraj sino jim izročili odlobo o prepovedi uporabe prostorov, saj ukrep se bodo zagotovili minimalni sanitarni pogoji in opravljeni dezinfekcija in dezinskcija. Rok za izselitev poteče 16. avgusta, če pa odločbe ne bodo upoštevali, sledijo nadaljnji ukrepi, saj smo dali odločbo tudi v vojsku Upravi za notranje zadeve Mesta Ljubljana,« je povedala Erna Vimik iz sanitarne inspekcije.

Eden izmed mavričarjev, Szyon iz Poljske, pa mi je povedal, da je na Metelkovi super, še posebno zato, ker nimajo denarja in tu lahko pijejo zastonj. »Mi smo za 'peace and love' ter proti alkoholu in drogam,« je do-

dal. Na žalost pa se vse trditve o ekološki usmerjenosti novodobnih hipijev razblinijo v nič takoj, ko pogledaš, v kakšnem okolju spijo, živijo in se hranijo. »Oni sploh ne spadajo k nam in komaj čakamo, da odidejo, saj so nam še »slabši ugled,« pravi Nataša Serec, ki skupaj z arhitektom Kevinom Kautinanom pripravlja razvojni plan Metelkove. Povedala je, da imajo z vojašnico na Metelkovi še velike načrte. »Imamo nekakšen razvojni plan,

ki obsega načrte za gradnjo funkcionalnih in uporabnih objektov, tako celih kot tistih, ki so porušeni. Zavzemamo se tudi za boljše notranjo organizacijo in komunikacijo, zato imamo tako imenovane ponedeljkove forume, na katerih se dogovarjamo o stvarih glede Metelkove in rešujemo težave. Sprejeli smo tudi ustavo Metelkove, vsako sredo imamo čistilno in delovno akcijo. Narejen je že projekt za vegetarijansko restavracijo, v tako imenovanem »hlevu« bo pekarna...« se je polna načrtov razgovorila Nataša Serec.

Torej, mladi ljudje, ki živijo na Metelkovi ali jo občasno obiskujejo, počnejo marsikaj, ne da bi

se opijali in drogirali, kar naj bi bila po trditvah nekaterih osnovna »dejavnost« članov Mreže za Metelkovo. »Odkar sem tukaj, sem videla eno iglo. Res pa je, da je pri nas nekaj časa živel neki narkoman, in priznam, da smo zanj vedeli. Ko je začel delati težave in razpečevati drogo, smo se odločili, da ne more več živeti pri nas, in tako je moral oditi,« pravi Nataša Serec. »Zdaj na Metelkovi ne živi niti en narkoman, prihajajo pa od zunaj, na primer ko so koncerti ali pa k nam zavijejo iz bližnjega zdravstvenega doma, kjer so trikrat na teden na terapiji,« pravi Nataša Serec.

Sicer se v poletnih mesecih na Metelkovi ne dogaja prav veliko, vendar najbolj zvesti obiskovalci se prilajajo. »Tukaj sem že od začetka, ker so sem zahajali moji prijatelji, potem pa sem za nekaj časa nehaj hoditi, saj so me motili nekateri, ki so samo pili. Zdaj je spet v redu, moram reči, da na drog in vsem tem časiš nisem našel,« pravi Gorazd. Njegov prijatelj Matjaž je dodal, da je na Metelkovi 'kul scena s kul folkom'.

Na Metelkovi delujejo ženski center, makedonsko društvo, društvo hendikupiranih, izposojalnica koles, zelo priljubljen je klub Channel Zero, v vojašnici pa je našlo prostor tudi nekaj študentov, ki tam stalno živijo, pa slikarji in kiparji, ki imajo na voljo 18 ateljejev, svoje prostore imajo Kvarter Enza Fabianja ter dve glasbeni skupini in štiri punk frakcije, v Gala dvorani so različni koncerti, svoje prostore pa imata tudi društvo Magnus in lezbična sekcija. Od 10. do 17. septembra bodo na

Metelkovi praznovali prvo obletnico svojega delovanja, vendar ne bomo sino žurjali, ampak tudi kaj naredili,« pravi Nataša Serec. Pri tem računajo tudi na pomoč ministrstva za kulturo, ki je za zdaj pokazalo kar precej razumevanja za dejavnosti Metelkovec. Ob njihovi pomoči bi se slab glas, ki se drži vsega, kar je povezano z vojašnico in člani Mreže za Metelkovo, lahko korenito spremenil.

»Tako ko odidejo mavričarji s svojo nesnago, bo stanje veliko boljše,« pravi Nataša Serec. Bomo videli.

TADEJA LAMPRET
FOTO: LUKA CJUHA

Mavričarji so tako »ekološko zavedeni«, da je morala zaradi njihove nesnage na Metelkovi ukrepati celo sanitarna inspekcija.

Po zboru v Koleskem Rogu so se mavričarji ustavili na Metelkovi, čas pa si krajčajo s kitaro in pejem.

Klub Channel Zero je do 10. septembra zaprt. Metelkovi bodo s temeljito čistilno akcijo poskrbeli, da bo obiskovalce pričakal v čim lepi podobi.

(R)evolucija pacifizma v militarizem

Viko Potočnik je nedavno zelo zaskrbelo obrambna sposobnost slovenske vojske. Človek kar ne more verjeti svojim ušesom, ko nekdanja mirovnica na sejah državnoborskega odbora po zamenjavi Janjeza Janše žlobudra nič kaj pacifistično in včasih celo brani oboroževanje. Ko je bil obrambni minister grosupeljski Janez, je vanj streljala tako strupena vprašanja, da ta še teden dni ni zmozel viseti na podbojih domačih vrat niti z obema rokama, kaj šele z dvema prstoma, kot običajno. Vika je to počela v imenu mirovništva in zaradi prevelikih vreč denarja za vojsko. Vsaj tako je bilo razumeti. Zdaj pa...

Jok, nekaj ne bo držalo. Nekaj sem moral v slovenski različici mirovniškega gibanja spregledati. Tudi otrok cvetja Jaša L. Zlobec je govoril o potokih krvi, pred tremi leti pa bi metal rožice pod tanke JLA. Seveda, kot ga je bilo razumeti pozneje, da bi mokre rožice povzročile tjavjenje tankovskih gosenic. Pa Marko Hren. Mirovnik in pol, ki gre v nos. Nato pa človek vseljno Slovenijo razočara z nasilnim vdorom v nekdanjo vojašnico na Metelkovi, kjer se nastanjajo domnevni marginalci. Pa mnogi drugi. Pavel Čantar je celo pristal v dokaj militaristični vladi. Pobudnik Mreže za Metelkovo. Da te kap. In zdaj še gospodična Potočnik. Nekažna (r)evolucija mirovništva v militarizem in nasilništvo? Niti pomisliti ne smem, da

bi bil njen vzrok tržiški Jelko. Ta, da se nekateri prelevijo iz mirovnikov v militariste in nasprotno, odvisno od tega, kdo je obrambni minister, je podlo, nizkotno natolcevanje in vredno obsojanja.

Najbrž gre za mojo osebno zablodo. Očitno sta bili mirovniška deklaracija in ideja o počasnem in nenasilnem razdruževanju Jugoslavije pravzaprav vojna napoved JLA. Jugoarmada je takratni namig eldesovceve razumela pravilno, jaz pa ne. Vendar se mi zdaj počasi odpirajo oči. Takratni borci, o katerih sem vsaj do danes mislil, da so bili to, pa naj bi trgovali z gorenjskimi, najljubši in nizozemskimi tulipani. Zato vlada ni mogla odgovoriti drugače, kot da trgovanja in okoriščanja z orožjem (skoraj) ni bilo. Svet bi se nam smejal, če bi javnosti razodeli resnico, da je Janša zamešal puško za belo daljico.

Pa sem se spomnil svoje davne izkušnje. Ko sem pred natanko dvanajstimi leti odšel v vojsko v Vinkovce, sem desetarju dejal, da se bojim streljati. Ozmerjal me je s pacifistom, kljub temu pa dejal, da bo stal poleg mene, ko bom streljal. Da me ne bo strah. Bebo, sem si mislil, kot da me bo tista prekleta puška M 48, skoraj večja od mene, kaj manj udarila v ramo, če bo ob meni. Šele danes razumem njegovo naravnost genialno filozofijo.

JOŽE BIŠČAK

NOVICE Z METELKOVE

Sodišče

Eden od številnih postopkov, ki tečejo na ljubljanskem sodišču v zvezi z Metelkovo, je tudi ovadba zoper znane storilce zasedbe bivše vojašnice na Metelkovi 10. septembra 1993. Obdolžnica bremeni **Boruta Brumna**, **Marka Hrena**, **Nicka Jeffsa**, **Nino Kozinc** in **Miha Zadnikarja**, da so tisto noč ob 23. uri nasilno zasedli tuje nepremičnine. Namestnik temeljnega tožilca **Damjan Gantar** se je trudil eno leto, da bi dobil vse storilce, vendar ni imel veliko sreče. Doslej je uspel z nasilno privedbo ujeti le Miha Zadnikarja, ki se je branil z molkom, in Marka Hrena, ki se je predal sam. Hren, ki naj bi bil zaslišan tudi 17. 10. 1994, se je doslej seznanil z obtožnico, odslej pa naj bi se tudi on branil z molkom. Obtoženi »metelkovci« pravzaprav bolj kot kar koli drugega z zanimanjem pričakujejo soočenje s pričami, ki naj bi potrdile kaznivo dejanje.

Sport

V petek so se v dvorani na Iliriji v Zgornji Šiški na prijateljski košarkarski tekmi pomerili »metelkovci-2227-Stripcore« z izbrano ekipo *Združene liste socialdemokratov*. Kljub temu, da so »metelkovci« zmagali z 61 : 55 in je tekmo prenašal tudi *Radio Študent*, se skupščina »Metelkove« od projekta »košarka« distancira. Trdijo namreč, da »metelkovci« strankarsko predvlastno obarvane tekme ne bi nikoli odigrali. »S komunisti so igrali Stripcorvci,« pravi Marko Hren.

Energetika

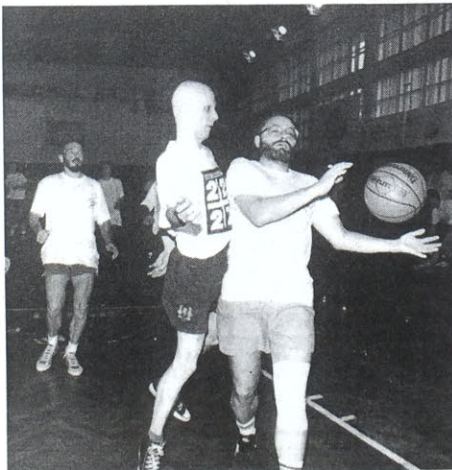
Na Metelkovi so kar nekaj časa imeli elektriko, ki so jo na različne, legalne in manj legalne, načine dobivali v sosesčini. Kot kaže, pa se je Elektro Ljubljana, spodbujena z dopisom *Ministrstva za kulturo*, v katerem jih **Sergij Peljhan** obvešča, da bodo odslej na Ministrstvu poravnavali stroške za elektriko, odločila kulturnike prisiliti, da elektriko napeljejo legalno. Zato so delavci Elektro Ljubljana v zadnjih dneh že nekajkrat prekinili tok nelegalno napeljanih kablov. Pogajanja med Metelkovo in Ministrstvom za kulturo so se začela v ponedeljek 17. 10. 1994.

Ekologija

Metelkovci so se pod vodstvom **Mazge** in sponzorstvom certifikatne *Krone* odločili očistiti štiri lokacije. Ta vikend so začeli v Izoli in čistili do Pirana, drugi vikend naj bi pospravili obrežje Sore v Medvodah, do novega leta pa jih čaka še Sava v Črnučah in obala od Ankarana do italijanske meje. **M**

Miha D. Štamcar, Jani Sever

foto DIEGO GOMEZ

Stripcorovec preprečuje Levu Kreftu prodor pod koš

Delo, 2. decembra
Po volitvah vlada narodne enotnosti?

(O Hrenovem sindromu)

Ob sedanjih dogodkih na Slovenskem sem se nehotedno spomnil prizadevanj mirovnika Hrena pred desettredno vojno, ko je priporočal demilitarizacijo Slovenije, s čimer naj bi svetu dali zgled za vsesplošno razorožitve.

Nadžn takega razmišljanja je bil v modi mirovnikov osemdesetih let, vendar je bil predlog še zelo mladega g. Hrena v svojem bistvu vendarle nekaj posebnega. Bil je tipično slovenski, avangardni in strahotno naiven ter zaradi tega mazohističen. Če bi ga uresničili, bi bil za Slovenijo katastrofalen. Vsa zgodovina Slovencev od nastelitve do danes in tako bo še zelo zelo dolgo, je borba za prostor in jezik. Ne glede na kulturo, ki smo jo vsekoli od zahodnih in severnih sosedov in zaradi katere smo resnično del zahodnega sveta, sta bila italijanski in nemški svet naša stalna nasprotnika in

zaradi naše majhnosti naša dedna sovražnika. To sta še danes, ne glede na obdobja mirnega sožitja in tistih kulturnih šikov.

Predstava, ki si jo je zahodni svet ustvaril o Slovanih v času njihovega prihoda, je tiva še danes. Kdor pozna odnos večine do Slovencev v Italiji in na avstrijskem Korotkms, pozna v tem odnosu duh, ki so ga opustili. Še prvi poročevalci o Slovanih. Kljub časovni distanci sta ga enako dojemala Piccolomini in Ippolito Nievo. Ki sta videla v naših krajih in ljudeh zgolj temno barbarsko deželo. Zato je tudi predstava Italijanov in Nemcev o enakopravnosti Slovencev temu ustrežna. V tem kontekstu je npr. zahteva po dvojezičnosti na mešanih ozemljih v Italiji in Avstriji sprejeta z največjim odporom med veliko večino prebivalstva. Ko omenjam večino moramo vedeti, da je ljudi z ekstremno negativnim odnosom do Slovencev v Italiji in Avstriji malo, vendar vedno potegnejo za seboj sicer nevrtno večino ravno zaradi stoletja ukoreninjene negativne fablone o Slovanih. Tako mišljenje je zakoreninjeno tudi med najboljšimi italijanskimi hišnimi in osebnimi prijatelji mojih slovenskih sorodnikov v Italiji.

Kako se boriti proti taki ignoranci in zaplankanosu, ki sta najhuja sovražnika dialoga na enakopravni podlagi? Predvsem je tu nacionalni ponos, ki v politiki izključuje genilemanske poizee v korist nasprotnika. Nacionalni ponos pa lahko temelji le na državotvornih dejanjih, ki pa jih je v naši zgodovini malo. Če izvzamemo Karantansijo, premoremo Slovenci samo dve. Maistrovo pridobitev dela južne Štajerske, kar je njegova osebna zasluga, in pridobitev Primorske ter dela Notranjske po drugi svetovni vojni, kar je izključna zasluga NOB. V kontekstu izoblikovanja sedanje slovenske države sta to sveniti, o katerih bi moral obstajati nacionalni konsenz, v katerega ne moremo posegati s svetovnanozorskimi diskurzii, ki jemljejo enemu ali drugemu dejanju pomen in veljavo.

S tega zornega kota je zanikanje pomena NOB nerazumljiva in usodna napaka. Mene Primorco in moje rojake prizadeva toliko bolj, ker vem, s kakšnim žarom so primorski fantje in dekleta osvobajali Primorsko. Spominjam se svoje stare mame, ki je umrla med drugo vojno. Zaradi starosti in oslabelosti je vsak dan molila za skorajšnjo smrt, vendar je kot materično Primorco prosila boga, naj ji da le še toliko življenja, da bi dočakala svobodo, kar je sedaj pomenilo izgon Italijanov in Nemcev. Po vojni je bil staršem nacionaliziran del nepremičnin. Najbližji sorodniki so se iz strahu pred kolektivizacijo izselili v Italijo, pri čemer jim je bilo zaplenjeno premoženje. Lahko rečem, da je bila moja rodinina materialno močno prizadeta, vendar se NOB ni nikdar odrekla. Nad osebno nesrečo je prevladalo zadovoljstvo za pridobljeno Primorsko.

Ocenjevati takrame dogodke z današnjimi očmi je absurdno. V optiki državotvornih dejanj igra ideologija podrejeno vlogo. V borbi za jezik in prostor, na katerem bi ta jezik lahko govoril, ni bilo alternative, kar je Kocbek kljub travmam dokazal s svojim zgledom. Ena je odločiti se v duhu katoliške morale, po kateri se je Kocbek nedvomno ravnal, drugo pa enačiti slovensvo s katolištvom, kar je privedlo do narodnega izdajstva, to pa sodelovanje z okupatorjem take vrste, kot so bili Italijani in Nemci, pa ne samo nacisti in fašisti, gotovo je.

Vera je stvar posameznika, ne naroda. Moralne vrednote pa niso rezervirane le za katoličane. Vizija boljšega sveta, ki so jo gojili komunisti, je temeljila na enakih moralnih načelih, kot jih poznajo krščanstvo in druga verstva. Prenekateri zahodni intelektualci je v možnost obstoja takega sveta takrat resno verjel.

Zakaj sem na začetku omenil Hrena? Spomnil sem se nanj zato, ker ima njegov način razmišljanja mnogo skupnega z načinom razmišljanja krščanskih demokratov, da NOB ni bil osvobodilni boj proti okupatorju, temveč le krvava revolucija. Hrenovski mazohistični nabor je viden v slepem opravičevanju kolaboracije z edinim nasprotnikom, ki temelji zgolj na svetovnanozorskem dilemi, zanemarja pa nacionalno obrambni vidik, ki je državotvorno edino relevanten. V tistem trenutku ni bilo pomembno, kdo in zakaj je vodil boj proti okupatorju, temveč le to, da je bil uspešen. S tem ne opravičujem povojnih pobojev ujetih domobrancev in njihovih svojeviti komisistične vizije sveta, kot se je izoblikovala v praksi, ostaja pa zgodovinska zasluga našega komunističnega gibanja, da je del bivšega italijanskega ozemlja danes slovenski.

Lahko bi se zadovoljili z ugotovitvijo, da je odvzemanje bistva NOB predvoltna poizea, ki naj bi služila nabiranju glasov med potomci in somišljeniki domobrancev. Vendar so bilo Peterletova dejanja v pogovorih z Italijani in Capudrov odgovor Finiju v Figaroju naravnana na to, da so bili Italijani žrve komunistične vojske, iz česar izvira po mojem tudi Peterletova moralna drža in popustljivost, ki močno spominja na Hrenov praviški sindrom. Fojbe na Tržaškem so bile z zgodovinskega vidika le zadnje dejanje dolgoletnega nasilja, ki ga je začela italijanska stran nad Slovenci po prvi svetovni vojni.

Zato so tudi pogovori z Italijo ena naših velikih diplomatskih napak, kar je tudi Bučarjevo mnenje. Treba je pač vedeti, kdaj pokazati dobro in kdaj slabo voljo, na ponos pa se ne sme pozabiti. Nacionalni ponos in nadstrankarska modrost pa sta v diplomaciji obvezna. Posledica Peterletovega dojemanja NOB je slab priokus zaradi ponavljanja glvaobvitaškin napuk, saj je opravičevanje kolaboracije z Italijani in Nemci z borbo proti komunizmu močno podobno popuščanju italijanski strani zaradi komunističnega nasilja nad italijanskimi Istriani. Sviri so potekale pač nekoliko drugače.

Ladislav Placer, Ljubljana

Umrli zaradi zastrupitve z ogljikovim monoksidom

Požar na podstrešju Metelkove 18 naj bi povzročil kratek stik na neonski svetilki

Požar je povzročil za več kot milijardo in pol tolarjev škode (Foto: Denis Sarkic)

LJUBLJANA - Včeraj približno ob peti uri zjutraj je stavbo na Metelkovi ulici 18 zajel ogenj, ki je unčil polovico ostrešja in zahteval eno smrtno žrtev.

Kriminalisti so ugotovili, da je požar povzročil kratek stik na neonski svetilki, ki je bila pritrjena na lesen strop, saj naj bi agregat, ki stavbo sicer oskrbuje z električno energijo, prejšnji večer izključili. Reševalci so v stavbi našli moškega, ki je zaradi zastrupitve z ogljikovim monoksidom kasneje v bolnisnici umrl. Pri pokojnem so našli osebno izkaznico Ivana Stanjka, starega petintrideset let, stanujočega na Brilejevi ulici v Ljubljani.

(A. Z.)

11. dec 99

PONEDELJEK

12. XII '94

DELO

8. stran ★ DELO

V požaru na Metelkovi eden mrtev

- Ljubljana — V prostorih stare vojašnice na Metelkovi je v soboto prišlo do požara zaradi kratkega stika na stropni neonski svetilki.
- Strop je bil lesen. V požaru je zgorelo celotno ostrešje, iz poslopja pa so rešili 35-letnega Ivana Stajnka, ki pa je zaradi hudih opeklin ob 7.15 v bolnišnici umrl. Ogledna skupina UNZ Ljubljana je ugotovila, da objekt ni bil priključen na električno omrežje, napaja pa se iz agregata moči 5 kilovatov, ki je v eni izmed sosednjih stavb. V soboto naj bi bilo hišno električno omrežje pod napetostjo do 21.30, nato pa naj bi agregat izključili. To so delali zaradi prevelikega hrupa in pritožb sosedov. Ogenj so pogasili gasilci GB Ljubljana, škodo pa ocenjujejo na okoli 1.600.000 SIT. I. M.

Foto: P. MAJER

SLOVENE C

PONEDELJEK

12. XII '94

Umril v požaru, ki je izbruhnil na Metelkovi

LJUBLJANA, 11. decembra — V požaru, ki je izbruhnil v nekdanji vojašnici na Metelkovi, je v soboto umrl 35-letni Ivan Stajnik z Briljeve ulice v Ljubljani.

Ljubljansko policijo oziroma operativno-komunikacijski center so o požaru na Metelkovi obvestili v soboto zjutraj in ogledna skupina, ki so jo poslali tja, je ugotovila, da je zagorelo okrog petih zjutraj. Goreti je začelo na podstrešju objekta št. 18, ogenj pa se je tako hitro širil, da je zajel in uničil polovico ostrešja.

Kot se je izkazalo, je bilo žarišče požara v podstrešni sobi, ki je obrnjena na Masarykovo cesto, vzrok pa je po vsej verjetnosti kratak stik v neonski svetilki, kije bila pritrjena na lesen strop. Preiskovalci so ostanke svetilke našli na tleh, medtem ko so bili dovodi električnih žic v svetiko zatajeni.

Stavba sicer ni priključena na električno omrežje, kadar je potrebno, pa dobi elektriko iz petkilovatnega agregata, ki je v eni od sosednjih zgradb. Kot so še ugotovili, je agregat v petek zvečer delal, izklopili pa so ga okrog pol desetih, kot vsak večer. Zaradi prevelikega hrupa se namreč sosedje stalno pritožujejo.

Ogenj na Metelkovi so pogasili ljubljanski poklicni gasilci — petnajst moč s sedmimi vozili — škode, ki jo je povzročil ogenj, je za najmanj milijon 600 tisoč tolarjev, reševalci pa so v Klinični center odpeljali močno opečenega neznanca, ki je bil v podstrešni sobi, ko je izbruhnil požar, za katerega se sprva sploh ni vedelo, kdo je. Opekline so bile tako hude, da je že čez dobri dve uri v bolnišnici umrl. Na sodno-medicinskem inštitutu so kasneje ugotovili, da gre za Ivana Stajnka.

K. D.

Mladi Ljubljčan je dve uri po požaru umrl zaradi zastrupitve s CO

Opomin iz Metelkove ulice

Prostore stare vojašnice bo treba urediti, saj postajajo že smrtno nevarni

LJUBLJANA, 12. – V objektih stare vojašnice v Metelkovi ulici, ki so bolj znani po gibanju Mreža za Metelkovo v Ljubljani, je marsikdo že našel zavetišče. Kulturno življenje tamkaj je kar živahno, vendar so prostori urejeni le za silo, težave so s kurjavo in razsvetljavo, kar pa mladih ne moti tako, da se ne bi tam zabavali, marsikdo pa leže tudi k počitku. Neurejenost, ki je že nevarna, je bila v soboto usodna za mladega Ljubljčana. Požar, ki je izbruhnil v soboto navsezgodaj zjutraj, pa opominja.

Goreti je začelo okoli 5. ure v stavbi številka 18 stare vojašnice v Metelkovi ulici, v sobi, ki je obrnjena na Masarykovo cesto. V treh prostorih je bilo več mladih, ki pa so se dovolj hitro umaknili na plano. Tja je pohitelo 15 gasilcev s sedmimi vozili. V enem od prostorov so odkrili mladega moškega. Oživljati so ga poskušali že gasilci, vendar brez uspeha. Možakar se je zastrupil z monoksidom, treba ga je bilo odpeljati v bolnišnico, kjer je kmalu za-

tem umrl. Po vsej verjetnosti gre za 35-letnega Ivana Stajnika iz Brilejeve ulice št. 8 v Ljubljani, saj je imel pokojni pri sebi osebno izkaznico s tem imenom.

Plameni so zajeli ostreje in ga polovico uničili. Gasilci, kot nam je povedal Jože Ložnar iz ljubljanske gasilske brigade, so ogenj hitro lokalizirali, vendar so imeli dela vse do 14. ure. Kaže, da je bil vzrok požara kratek stik na neonski svetilki, ki je bila pritrjena na lesen

Pogorišče v sobi, kjer je izbruhnil požar. (Foto: Nace Bizilj)

strop. Stavba, v kateri je začelo goreti, ni bila priključena na električno omrežje, temveč se je napajala iz petkilovatnega agregata, ki je v eni od sosednjih zgradb. Agregat so izključili, ker so se zaradi trušča,

ki ga je povzročal, pritoževali sosedje. Tako naj bi bilo hišno električno omrežje pod napetostjo do 21.30 v petek, potem pa ne več. Gmotne škode naj bi bilo za 1.600.000 tolarjev.

MICA VIPOTNIK

...trebujemo vsebinske spremembe, to pa je oblast nad seboj, vi pa hočete imeti oblast nad nami!

JOŽEF JARH,
Nušičeva 3,
Celje

Mladika v Rimu, Bernini v Ljubljani, da o marinah ne govorimo

Ali nekaj temu podobnega. Pred kakimi 25 leti, ko smo se bodli za bolj inteligentno novo Prešernovo, sem primerjal analogno rešitev v južnoitalijanski Materi, kjer so menda cesto skozenjo spravili v »tunele«, »metro«. Uredništvo je tisti del prispevka izrezalo in, kar je ostalo, objavilo na koncu diskusije s kakim mesecem zamude. Tokrat

primerjava morda ni tako pomembna, a po svoje utegne biti celo zabavna.

Kranjska metropola Ljubljana nima samo podobne zgodbe kot Milano, mislim Meteo za Metelkovo, o čemer je Delo pisalo. Tudi v zvezi z Mladiko ima skoraj identično zgodnico s tisto, ki se je srečno končala te dni v Rimu. Tam so namreč prejšnji teden končno izpuli Berninjevo palačo Barberini samozadovoljnim in nenadomestljivim oficirjem italijanske vrhovnega štaba, ki so v njej imeli svoj oficirski klub dolgih 45 let in več. Tako dolgo je namreč trajala bitka za to, da bi v palačo postavili muzej

italijanskega slikarstva od Ducenta do Settecenta, kakih 1500 platen, od katerih jih je vsaj 300 čemelo v kletih palače in čakalo, kdaj se bodo oficirji blagovolili preseliti v drugo, nič manj plemenito vilo. Nikakor se niso dali. Še JLA so pri nas uspeli prej deložirati. Ah, da, leta 1995, ko naj bi bila palača Barberini restavrirana in muzej odprt, bodo praznovali stoletnico ustanovitve muzeja. Našim muzealcem se pa res mudi, da hočejo imeti svoj muzej že po 70 letih, bi človek rekel. ... Bitko za palačo Barberini je zadnje leto in pol vodil sedanjí italijanski minister za kulturo in naravno dediščino, sicer odlični novinar Alberto Ronchey: »Dejstva so dejstva. Ta vlada tehnikov ne bo odšla tako, da bi pustila probleme, kot jih je

pravi. JESUJI 1707, KU SE je izolska podeželska »piovra« (saj se spominjate TV filma) spravila nad Izolo s svojo marino, je po naključju hkrati objavil komentar o navličnem turizmu Asfaltar il mar. Tega tudi naš koprski župan očitno ni prebral – ali bi kaj pomagalo, da bi obvaroval Koper pred lastno pivoro, ko bi bil, pa ne vem. Vem samo, da bo semedeljski zaliv doživel usodo izolskega in da tem montanjarjem, ki upravljajo naša mesta, ni mogoče do živega. (V slovarjih tujk ne najdete montanjarjev v tukajšnjem pomenu.)

ZDRAVKO VATOVEC,
Garibaldijeva 1,
Koper

Delo,
12.3.94

Stimulacija adrenalina

Vsaka dovolj hitra glasba, posebej pa močni rock, zadovoljuje potrebo po vznemirjenosti, ki povzroča pospešeno izločanje adrenalina. Koprivinski Overflow so najbolj izrazit primer takšne rockovske skupine v bližnji okolici. Pred štirimi leti so Overflow presenetili z neverjetno hitro, drvečo in energično poetiko, polno svežine in elana po eni strani ter sprevnosti, lahkotnosti in vitalnosti po drugi. Neobremenjeno črpanje iz različnih virov so presenetljivo hitro oblikovali v izrazito samosvoji izraz, ki je izžareval predvsem nezadržno energičnost in spodbujal visok nivo adrenalina s hitrostjo igranja, ki je jemala sapo. Toda ravno zato sem v zadnjem letu videl njihove slabše nastope, ko so zaradi stremjenja po čimhitrejši glasbi koncertno razotarali, ker jim je zvok razpadal, največkrat zaradi nezmožnosti bobnov in ritma, da bi tu sledil drvečju kitarar.

Lanski nastopi na daljši turneji po Evropi pa so očitno ožvstili skupino in tako smo nazadnje na Metelkovi v Ljubljani končno lahko slišali dober koncert skupine Overflow. Poetika Overflow pušča visj mladostne vitalnosti, optimizma in radostne spročenosti, kakršne v tej obliki ne najdemo pri nobeni skupini. Drvenje sicer onemogoča kakšne posebne variacije bobnanja in tudi kitara bi lahko bila bolj izrazita, toda znotraj zastavljenega formata imajo Overflow dovolj variacij, da se pesmi ne spremenijo v brezoblično gmoto – sicer razpoznavnega stila – kjer bi pesmi bile preveč podobne ena drugi. Tudi v dodatkih zagrani priredbi Pogues in R. E. M. sta potrdila, da Overflow z nedvomno rockovsko poetiko transformirajo raznorazne vplive v glasbo, katere največji aduti je ravno vesela, neagresivna in prodorna glasbena energija.

Nastop celjske predskupine:

Ditka Haberl v K4

V okviru nedeljskih klubskih večerov v K4, ki pripadajo Roza discu, bo ob pol dvanajstih zvečer nastopila ena prvih glam iz slovenske evergreen ponudbe – Ditka Haberl.

Baby Zdravo sem ujeti sele pred koncertem, toda iz slišane ga je bilo očitno, da celjska trojica podobno goji energično in drvečo glasbo, vendar z malce trsimi rockovskimi in punkovskimi koreninami. Če so Overflow na ravni glasbenega visa blizu Ramones, so Baby zdravo blizu Motorhead in očitno perspektivna skupina. Ena redkih pri nas s prodornim in energičnim rock izrazom, ki je ekspresiven brez nepotrebnega komplikiranja, zato pa koncertno tudi tako svež. Za notranjo trdnost njihove poetike pa bo vseeno potrebno še nekaj zorenja in resnega dela, kot da fanje sicer vedo, kaj hočejo, še vedno pa iščejo za to prava izrazna sredstva. **MARJAN OGRINC**

»Metelkovci« imajo težave tudi kar sami s seboj

Tiskovna konferenca Mreže za Metelkovo ob polletnici bivanja v nekdani vojašnici

Na večerajšnji tiskovni konferenci v klubu Art na Metelkovi je **Marko Hren** v imenu pisane družine, ki je pred šestimi meseci zasedla našte objekte v nekdani vojašnici, ponudil v premislek nekaj dejstev, predvsem pa opozoril na nemogoč položaj, ko mestna oblast z nizkimi udarci zatira »kulturno sceno« (še šest mesecev nimajo vode!), in pa na dejstvo, da se »scena«, združena v Mrežo za Metelkovo, ni dovolj posvetila oblikovanju lastne identitete, posledica pa so bile komunikacijske težave med različnimi skupinami.

Ob polletnici »oživljene« Metelkove tamkajšnja »scena« sporoča marsikaj, kadar se ne čudi mestnim oblastem, naj se zbudi, zgolj onj se vada (priskrbita jo lahko minister za okolje in minister za notranje zadeve), mestno posesti naj dobijo tisti, ki ji bodo vdahnili življenje, ne pa špekulanti id. predvsem pa o kulturi ne bi smela odločati mestna vlada (dudali so, da je zapravila priložnost, da bi bila 1995 Ljubljana mesec dni evropska kulturna prestolnica). **I. B.**

KOMENTAR

Quo vadis, Metelkova?

⇒ Biserka Karneža

Knalu bo minilo leto, ko smo lahko prek radijskih valov posredno spremljali dnevne dogodke v nekdanji vojašnici na Metelkovi, ki jo je z izgovorom, da jo hoče Mesto Ljubljana porušiti, ponoči nasilno zasedla Mreža za Metelkovo (MzM). Sledili so pozivi predstavnikov strank, pravnih naslednic nekdanjih družbenopolitičnih organizacij, da je vselitev MzM v tujo lastnino višek demokratičnega ravnanja, ter predlog, da bi lahko izredno skupščino Mesta Ljubljane pripravili kar na Metelkovi, kjer bi lahko pospravili z ljubljansko oblastjo. Tudi dobrodelnih akcij, ki so ponujale ležalnike in čistila, ni manjkalo, padalski napad, kot so zapisali v izjavi sami člani tako imenovane skupščine MzM, pa je še pred njegovo izvedbo podprlo ministrstvo za kulturo. V splošni medijski evforiji so se ustvarjali članki z naslovi »Metelkova še vedno jaha«, člani Mreže in njeni strastni privrženci pa so objubljali razcvet ljubljanske alternative. Tujo lastnino so ponudili še Tretji univerzi, neformalni skupini invalidov, nekakšni Likovni sekciji, pa Skladu za odprto družbo, Mlademu turistu in Počitnici. Kandidatov za tujo lastnino je bilo še več, saj so se za zaščito pojavili kreuzerji, ki pa niso bili vseobritoglacem, slednji pa niso bili vseč idejnimi voditelji MzM. Sledili so odhodi nekaterih članov, idomi voditelji Mreže in njihovi »tiskovni predstavniki« v različnih obličjih pa so za nastanek skvaterjev in slabega programa obdobje in li mesto, ker jim je odvzelo elektriko ter vodo za umivanje.

Večmesečni »vrtiljak« se je preselil v sodne dvorane, kjer je sodišče sklenilo, da mora MzM izprazniti stavbe, ki so v zakoniti lasti Mesta Ljubljane, in sicer v osmih dneh. V skladu s pričakovanji se to seveda ni zgodilo, saj so se predstavniki MzM pritožili, v čakalnem obdobju pa nadaljevali s prireditvami, ki so jih pospremili z dejavnostmi iz znanega ameriškega filma Goli v sedlu. Te še naprej na tihem podpira tudi uradna politika. Da je večša cinizma, je dokazala sprejetim sklepom o dočeltni stavb Mesta Ljubljane MzM in Slovenskemu etnografskemu muzeju. Tako je rešila dva problema, saj bo mladim omogočila nadaljnjo getoizacijo in z njo povezano apolitičnost. slovenska narodna dediščina pa bo namesto v narodni muzejski hiši še naprej skrita v skladišču. Med razcvetom liberalizma pač ni zdravo spodbujati narodnih čustev, pa tudi krivdo za nastale razmere, ki prestopajo meje kriminala, tokrat ni mogoče nikomur naprtiti.